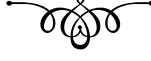

Natya Shastra Chapter 34

நாட்டியஸாஸ்த்ரம் அத்⁴யாய 34

Document Information

Text title : shrIbharatamunipraNItaM nATyashAstram adhyAya 34

File name : natya34.itx

Category : natyashastra

Location : doc_z_misc_major_works

Author : Sage Bharata

Latest update : May 31, 2025

Send corrections to : Sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

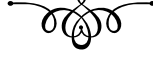
Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

June 1, 2025

sanskritdocuments.org

நாட்டியஸாஸ்த்ரம் அத்தியாய 34

அத² சதுஸ்த்ரிம்ஸோ⁵த்யாய: ।

ததவாத்³யவிதா⁴நம் து யந் மயா⁵பி⁴ஹிதம் புரா ।

அவநத்³த⁴க³தஸ்யாபி தஸ்ய வக்ஷயாமி லக்ஷணம் ॥ 1 ॥

யதோ²க்தம் முநிபி:⁴ பூர்வம் ஸ்வாதிநாரத³புஷ்கரை: ।

ஸர்வலக்ஷணஸம்யுக்தம் ஸர்வாதோத்³யவிபூ⁴ஹிதம் ॥ 2 ॥

ம்ரு³த³ங்கா³நாம் ஸமாஸேந லக்ஷணம் பணவஸ்ய ச ।

த³ர்த³ரஸ்ய ச ஸங்க்ஷேபாத்³விதா⁴நம் வாத்³யமேவ ச ॥ 3 ॥

அநத்⁴யாயே கதா³சித்து ஸ்வாதிர்மஹதி து³ர்தி³நே ।

ஜலாஸயம் ஜகா³மாத² ஸலிலாநயநம் ப்ரதி ॥ 4 ॥

தஸ்மிஞ்ஜலாஸயே யாவத் ப்ரவிஷ்ட: பாகஸாஸந: ।

தா⁴ராபி⁴ர்மஹதீபி⁴ஸ்து பூரயந்நிவ மேதி³நீம் ॥ 5 ॥

பதந்தீபி⁴ஸ்ச தா⁴ராபி⁴ர்வாயுவேகா³ஜ்ஜலாஸயே ।

புஷ்கரிண்யாம் படு: ஸப்³த:³ பத்ராணுமப⁴வத்ததா³ ॥ 6 ॥

தேஷாம் தா⁴ரோத்³ப⁴வம் நாத³ம் நிஸம்ய ஸ மஹாமுநி: ।

ஆஸ்சர்யமிதி ஸம்ப்ராப்தமவதா⁴ரிதவாந் ஸ்வயம் ॥ 7 ॥

ஜ்யேஷ்ட²மத்⁴யகநிஷ்டா²நாம் பத்ராணுமவதா⁴ர்ய ச ।

க³ம்பீ⁴ரமது⁴ரம் ஹ்ரு³த³யமஜகா³மாஸ்ரமம் தத: ॥ 8 ॥

த்யாத்வா ஸ்ரு³ஷ்டிம் ம்ரு³த³ங்கா³நாம் புஷ்கராநஸ்ரு³ஜத்தத: ।

பணவம் த³ர்த³ரம் சைவ ஸஹிதோ விஸ்வகர்மண ॥ 9 ॥

தே³வாநாம் து³ந்து³பி⁴ம் த்³ரு³ஷ்ட்வா சகார முரஜாம்ஸ்தத: ।

ஆலிங்க³யஸ்சோர்த்⁴வகம் சைவ ததை²வாங்கிகமேவ ச ॥ 10 ॥

சர்மண சாவநத்³தா⁴ம்ஸ்து ம்ரு³த³ங்கா³ந் த³ர்த³ரம் ததா² ।

தந்தீ⁴பி:⁴ பணவம் சைவமஹாபோஹவிஸாரத:³ ॥ 11 ॥

தரயம் சாந்யாந்யபி ததா² காஷ்டா²யஸக்ரு²தாந்யத² ।

ஜ்²ல்லீ²படஹாதீ³நி சர்மநத்³தா⁴நி தாநி ச ॥ 12 ॥

ஆதோத்³யஸமவாயே து யாநி யோஜ்யாநி வாத³கை: ।

அங்க³ப்ரத்யங்க³யோகே³ந க³த³தோ மே நிபோ³த⁴த ॥ 13 ॥

விபஞ்சீ சைவ சித்ரா ச தா³ரவீஷ்வங்க³ஸம்ஜ்ஞிதே ।

கச்ச²பீகோ⁴ஷ்காதீ³நி ப்ரத்யங்கா³நி ததை²வ ச ॥ 14 ॥

ம்ரு²த³ங்கா³ த³ர்த³ராஸ்சைவ பணவாஸ்சாங்க³ஸம்ஜ்ஞிதா: ।

ஜ்²ல்லீ²படஹாதீ³நி ப்ரத்யங்கா³நி ததை²வ ச ॥ 15 ॥

அங்க³லக்ஷணஸம்யுக்தோ விஜ்ஞேயோ வம்ஸ ஏவ ஹி ।

ஸாக²ஸ்துண்டி³கிநீ சைவ ப்ரத்யங்கை³ பரிகீர்திதே ॥ 16 ॥

நாஸ்தி கிஞ்சித்³நாயோஜ்யமாதோத்³யம் த³ஸூருபகே ।

ரஸபா⁴வ ப்ரயோக³ம் து ஜ்ஞாத்வா யோஜ்யம் விதா⁴நத: ॥ 17 ॥

உத்ஸவே சைவ யானே ச ந்ரு²பாணம் மங்க³ளேஷு ச ।

ஸுப⁴கல்யாணயோகே³ ச விவாஹகரணே ததா² ॥ 18 ॥

உத்பாதே ஸம்ப்⁴ரமே சைவ ஸங்க³ராமே புத்ரஜந்மநி ।

ஈத்³ரு²ஸேஷு ஹி கார்யேஷு ஸர்வாதோத்³யாநி வாத³யேத் ॥ 19 ॥

ஸ்வபா⁴வக்³ரு²ஹவார்தாயாமல்பபா⁴ண்ட³ம் ப்ரயோஜயேத் ।

உத்தா²நகார்யப³ந்தே⁴ஷு ஸர்வாதோத்³யாநி வாத³யேத் ॥ 20 ॥

அங்கா³நாம் து ஸமத்வாச்ச சித்³ர ப்ரச்சா²த³நே ததா² ।

விஸ்ராமஹேதோ: ஸோபா⁴ர்த²ம் பா⁴ண்ட³வாத³யம் விநிர்மிதம் ॥ 21 ॥

தத்ராவநத்³தே⁴ வக்ஷயாமி விதி⁴ம் ஸ்வரஸமுத்தி²தம் ।

நாநாகரணஸம்யுக்தம் பா⁴ர்க³ஜாதிவிபூ⁴ஷிதம் ॥ 22 ॥

யாவந்தி சர்மநத்³தா⁴நி ஹ்யாதோத்³யாநி த்³விஜோத்தமா: ।

தாநி த்ரிபுஷ்கராத்³யாநி ஹ்யவநத்³த⁴மிதி ஸ்ம்ரு²தம் ॥ 23 ॥

ஏதேஷாம் து புநர்பே⁴தா:³ ஸதஸங்க²யா: ப்ரகீர்திதா: ।

கிந்து த்ரிபுஷ்கரஸ்யாஸ்ய லக்ஷணம் ப்ரோச்யதே மயா ॥ 24 ॥

ஸேஷாணாம் கர்மபா³ஹுல்யம் யஸ்மாத்³ஸ்மிந்ந த்³ரு²ஸ்யதே ।

ந ஸ்வரா ப்ரஹாராஸ்ச நாக்ஷராணி ந மார்ஜநா: ॥ 25 ॥

பேரீபடஸஜம்பா⁴பி⁴ஸ்ததா² து³ந்து³பி⁴டி³ண்ட³மை: |
ஸைதி²ல்யாதா³யதத்தவாச்ச ஸ்வரே⁵கா³ம்பேர்யமிஷ்யதே || 26 ||

ப்ராயஸஸ்தாநி கார்யாணி காலம் கார்யம் ஸமீக்ஷய து |
கிந்து த்ரிபுஷ்கரஸ்யாஸ்ய ஸ்ருயதாம் யோ விதி:² ஸ்ம்ரு²த: || 27 ||

வாய்வாத்மகோ ப⁴வேச்ச²ப³த:³ ஸ சாபி த்³விவிதோ⁴ மத: |
ஸ்வரவாம்ஸைவ விஜ்ஞேயஸ்ததா² சைவாபி⁴தா⁴நவாந் || 28 ||

தத்ராபி⁴தா⁴நவாந் நாம நாநாபா⁴ஷாஸமாஸ்ரய: |
ஸ்வரவாநபி விஜ்ஞேயோ நாநாதோத்³யஸமாஸ்ரய: || 29 ||

ஸாரீர்யாமேவ வீணயாம் ஸ்வரா: ஸப்த ப்ரகீர்திதா: |
தேப்⁴யோ விநி:ஸ்ரு²தாஸ்சைவமாதோத்³யேஷு த்³விஜோத்தமா: || 30 ||

பூர்வஸாரீராது³த்³பு⁴தாஸ்ததோ க³ச்ச²ந்தி தா³ரவீம் |
தத: புஷ்கரஜம் சைவமநுயாந்தி க⁴நம் புந: || 31 ||

தேஷாம் வாக்கரணீர்ஜ்ஞேயா: ப்ரஹாரா வசநாஸ்ரயா: |
ஜ்²ண்மண்யா சேதி ஸம்யுக்தா வீணவாத்³யப்ரயோகிந: || 32 ||

ஸாரீர்யாமத² வீணயாம் ஜ்²ண்⁶ ஜக³தி³ யாதி³ ச |
ப⁴வேத்³வாக்கரணம் தத்ர நாநாகரணஸம்யுதம் || 33 ||

யம் யம் கா³தா ஸ்வரம் க³ச்சே²த்தாமாதோத்³யை: ப்ரயோஜயேத் |
யதிபாணிஸமாயுக்தம் கு³ருலக்⁴வக்ஷராந்விதம் || 34 ||

பௌஷ்கரஸ்ய து வாத்³யஸ்ய ம்ரு²த்³ங்க³பணவாஸ்ரயம் |
விதா⁴நம் ஸம்ப்ரவக்ஷயாமி த்³ர்த்³ரஸ்ய ததை²வ ச || 35 ||

ஷோட³ஸாக்ஷரஸம்பந்நம் சதுர்மார்க்³ம் ததை²வ ச |
விலேபநம் ஷட்²கரணம் த்ரியதி த்ரிலயம் ததா² || 36 ||

த்ரிக³தம் த்ரிப்ரகாரம் ச த்ரிஸம்யோக³ம் த்ரிபாணிகம் |
த³ஸார்த⁴பாணிப்ரஹதம் த்ரிப்ரஹாரம் த்ரிமாஜ்ஜநம் || 37 ||

விம்ஸத்யலங்காரயுதம் ததா²ஷ்டாத்³ஸஜாதிகம் |
ஏபி:⁴ ப்ரகாரை: ஸம்பந்நம் வாத்³யம் புஷ்கரஜம் ப⁴வேத் || 38 ||

தத்ர ஷோட³ஸாக்ஷரமிதி யது³க்தம் தத³நுவ்யாக்²யாஸ்யாம:

கக²க³க⁴ட²ட³ட⁴த²த³த⁴மரலஹ இதி ஷோட³ஸாக்ஷரானீஹ |

நியதம் புஷ்கரவாத்³யே வாக்கரண: ஸம்விதே⁴யாநி || 39 ||

சதுர்மாக³ம் நாம | ஆலிப்தாங்கிதகோ³முக²விதஸ்தாஸ்சத்வாரோ மார்கா: ³ |

த்³விஸேபம் நாம | வமோர்த்⁴வகப்ரஸேபாத் |

ஷட்கரணம் நாம | ரூபம் க்ரு³தப்ரதிக்கு³தம் ப்ரதிபே⁴தோ³ ரூபஸேஷமோத: ⁴
ப்ரதிஸூல்கா சேதி |

த்ரியதிர்நாம | ஸமா ஸ்ரோதோக³தா கோ³புச்சா² சேத்யந்வயாத் |

த்ரிலயம் நாம | த்³ருதமத்⁴யவிலம்பி³தயோகா³த் |

த்ரிக³தம் நாம | தத்த்வமநுக³தமோக⁴ஸ்சேதி |

த்ரிப்ரசாரம் நாம | ஸமப்ரசாரோ விஷமப்ரசார: ஸமவிஷமப்ரசாரஸ்சேதி |

த்ரிஸம்யோக³ம் நாம | கு³ருஸம்யோகோ³லகு⁴ஸம்யோகோ³கு³ருலகு⁴ஸம்யோக³ஸ்சேதி
|

த்ரிபாணிகம் நாம | ஸமபாணிரவபாணிருபரிபாணிஸ்சேதி |

பஞ்சபாணிப்ரஹதம் நாம |

ஸமபாண்யர்த⁴ஸமபாணிர்தா⁴ர்த⁴ஸமபாணி: பார்ஸ்வபாணி ப்ரதே³ஸிநீ சேதி |

த்ரிப்ரஹாரம் நாம | நிக்³ரு³ஹீதோ⁵ர்த⁴நிக்³ரு³ஹீதோ முக்தஸ்சேதி |

த்ரிமார்ஜநம் நாம மாயூர்யர்த⁴மாயூ⁴ கார்மாரவீ சேதி |

விம்ஸத்யலங்காரா: அஷ்டாத³ஸஜாவிஸ்ச பத³பே⁴தே³ த்ரி³ஸயிஷ்யாம: || 40 ||

ஏதாவத் ஸூத்ரம் | அத: பத³பே⁴த: ³ | தத்ர ஷோட³ஸாக்ஷரம் நாம |

அபி⁴வ்யஞ்ஜிதாநி பூர்வம் யாந்யேதாநி ஷோட³ஸாத்³யாநி ||

தாந்யக்ஷரானி ஜாநீத புஷ்கரேஷு யதா²க்ரமம் |

பணவே த்³ர்வரே சைவ ம்ரு³த்³ங்கே³ஷு ததை²வ ச || 41 ||

கக²தத²பா⁴ஸ்து த்³க்ஷிணமுகே²த்³ர க⁴க⁴மஹாஸ்ச வாமகே நியதா: |

க³த³காரௌ சைவோர்த்⁴வே த்³ட²டோ³ண லா: ஸ்யுராலிங்கே³ || 42 ||

ஏதேஷாமக்ஷராணாம் ஸ்வரஸம்யோக³ம் வ்யஞ்ஜநஸம்யோக³ம் ச வ்யாக்²யாஸ்யாம: |

தத்ர அ ஆ இ ஈ உ ஏ ஓ அம் இதி ஸ்வரா வ்யஞ்ஜநை: ஸஹ ஸம்யோக³ம் க³ச்ச²ந்தி
| அகாரேகாரோகாரைகாரௌகாராங்காரா இதி ககாரே | யதா² | ககிகுக்கேகோகமிதி
|

இகாரைகாரௌகாரா இதி க²காரே | கி²கே²கோ² இதி |

உகாரைகாரௌ க³காரே | யதா² கு³கே³ இதி |

அகாரேகாரோகாரௌகாரா இதி க⁴காரே | யதா² க⁴தி⁴கு⁴கோ⁴ இதி |
 அகாராகாரேகாரௌகாராங்காரா டகாரே | யதா² டடாடிடோடமிதி |
 அகாராகாரேகாரைகாரௌகாராங்காரா இதி ட²காரே | யதா² ட²டா²டி²டே²டோ²ட²மிதி |

ஏகாரௌகாரௌ ட⁴காரே | யதா² டே⁴டோ⁴ இதி |
 அகாராகாரைகாரௌகாரா இதி ணகாரே | யதா² ணணணணே இதி |
 அகாராகாரேகாரைகாரா இதி தத²யோ: | யதா² ததாதிதே யதா²தி²தே² இதி |
 அகாரோகாரைகாரௌகாரா இதி த³காரே | யதா² த³து³தே³தோ³ இதி |
 அகாராகாரேகாரௌகாராங்காரா இதி க⁴காரே | யதா² க⁴கா⁴கி⁴கே⁴ |
 ஆகாரேகாரைகாரா இதி ரேபே² | யதா² ரராரிரே இதி |
 அகாரேகாரைகாரா இதி லகாரே | யதா² லலாலிலே இதி |
 ஹகாரமகாரௌ ஸு³தௌ⁴ || 43 ||

ககாரக³காரக⁴காரதகாரத⁴காத³காராணம் ரேபோ²ஸுபு³ந்த:⁴ |
 யதா² க்ர க்³ர த்⁴ர த்ர த்³ர
 க்⁴ர | ககாரஸ்ய லகாரோஸுபு³ந்த:~⁴ | யதா² க்ல க்லே க்லமிதி |
 ஹகாரஸ்ய ணகாரோஸுபு³ந்த:~⁴ | யதா² ஹ்ண இதி | தகாரஸ்ய த்²காரோஸுபு³ந்த:~⁴ |
 யதா² த்த² இதி | த்³காரஸ்ய த்⁴காரோஸுபு³ந்த:~⁴ | யதா² த்³த⁴ம் த்³தா⁴ த்³தே⁴ இதி |

ஏவமேதை: ஸம்யோகை³ர்த்³விஹஸ்தஸம்யுக்தாந்யக்ஷராணி ப⁴வந்தி || 44 ||

தத்ரைத ஏவ த்³விபுஷ்கரே | ஆங்கிகம்ரு³த்³ங்கே³ த்³விபுஷ்கரே
 ஸமஹஸ்தநிபாதநாத்³த⁴கார: | தத்ரைவாங்கு³லிப்ரசலநாத்³த⁴ரகார: |
 தத்ரைவாவஷ்டம்பா⁴த்தத்ரைவார்த⁴நிக்³ரு³ஹீதாத் ஸ்த²கார: |
 தத்ரைவ த்³க்ஷிணமுகே² பார்ஷ்ணிநிபீடி³தே ககார: |
 தத்ரைவாங்கு³லிஞ்சுநாத்தகார: | ஊர்த்⁴வகவாமகயோ: |
 ஸமஹஸ்தநிபாதநாத்³த⁴ங்கார: | ப்ரதே³ஸிந்யா சாலிங்கே³ க்ரேங்கார: || 45 ||

பஞ்சபாணிப்ரஹதமிதி யது³க்தம் ஸமபாண்யவபாண்யர்தா⁴ர்த⁴பாணிபார்ஸ்வபாணிப்ரதே³ஸிந்யஸ்ய |

த ஏதே பஞ்சபாணிப்ரஹதா கே நிக்³ரு³ஹீதார்த⁴நிக்³ரு³ஹீதயுக்தா யதா²யோக³ கார்யா: |

தத்ர ஸமபாணிப்ரஹதோ மகார: ஸ நிக்³ரு³ஹீத: |

க³காரத⁴காரத³காரபகாரா அர்த⁴பாணிப்ரஹதா அர்த⁴நிக்³ரு³ஹீதா: |
 ககாரக²காரடகாரத³காரா: பார்ஸ்வபாணிப்ரஹதா நிக்³ரு³ஹீதாஸ்ச |
 தகாரத²காராவர்தா⁴ர்த⁴பாணிஹதாவர்த⁴நிக்³ரு³ஹீதௌ |
 ப்ரதே³ஸிந்யா ஹதாம் ஆலிங்கே³ ட⁴காரணகாரேப²வகாரா யுக்தா: |
 த்³விஹஸ்தப்ரஹதா த்⁴ருத³ஓல்கே இதி |
 முக்தபார்ஸ்வே தி²க்ரா இத்யர்க⁴பாணிஹதா நிக்³ரு³ஹீதா: |
 ஏவ்ரமேதேஷ்வக்ஷரேஷு ப்ரயோக³வஸேந கார்யா ப்ரஹாரா: || 46 ||

ஷோட³ஸைதாநி த்³ரு³ஷ்டாநி வாத்த³யஜாந்யக்ஷராணி து |
 அநேநைவ விதா⁴நேந யோஜ்யம் ர்வாக்கரணம் பூ³தே: || 47 ||

சதுர்மார்க³ம் யது³க்தம் தமநுவ்யாக்²யாஸ்யாம:
 அட்³டி³தாலிப்தமார்கே³ து விதஸ்தா கோ³முக்² ததா² |
 மார்கா³ஸ்சத்வார ஏவைதே ப்ரஹாரகரணஸ்யா: || 48 ||

தத்ர கிங்கம்ரு³த³ங்க³ப்ரஹாரயுக்தோ⁵ட்³டி³தமார்கோ³ வாமோர்த்⁴வப்ரஹாரயுஸ்த
 ஆலிப்தமார்க: || ஊர்த்⁴வகாங்கிகே த்³க்ஷிணமுக்² ஆலிப்தஹஸ்தோ
 விதஸ்தமார்க: ||
 ஆலிங்க³ககரணப³ஹுல: ஸர்வபுஷ்கரஹதோ கோ³முக்²மார்க³ இதி || 49 ||

தத்ராட்³டி³த ப்ரஹாரஜாதம் |
 ப⁴டகடதி²த⁴த⁴டகே⁴தோ⁴த⁴ஹமந்தி⁴ த⁴ந்த⁴நதி⁴தி⁴ இத்யட்³டி³தாமார்க: ||
 த⁴ட: || கு³டுகு³டமகே⁴தோ³தி⁴ந்த⁴து³தி⁴து³ர்தே⁴தி⁴ கிங்காகிடுமேட-கிதாம்
 கிங்கேகிதாந்த³—தஸிதாம் கு³டுகே³த்யேவம் ஜ்ஞேயோ விதஸ்த்யாஸ்து |
 ஸுத்³த⁴ம் ஸித்³த⁴ம் மத்³தி⁴குடகே⁴கே⁴மத்தி²த்³தி⁴த⁴கு³து³ணங்கே⁴தோ⁴டத்தி²மட
 கோ³முக்²மார்க: || 50 ||

குர்யாத்³விதஸ்திமாகே³ த²ரவ்ரிவ்ரஜிதாந் ப்ரஹாராம்ஸ்து |
 உத்³த⁴தமார்கே³ண விநா ஸேஷா: கார்யாஸ்து கோ³முக்²யாம் || 51 ||

த்³ரோ மாம்ஸ்து கு³டுகு³டுதே⁴த்³ர த²ணைக⁴டகே⁴தோ³ராடி³ம்
 ஏவம் விவாத்³யம் விஜ்ஞேயம் வாத³கைஸ்தஜ்ஜை: |
 டி²ணிகி²டி²ணிஹோ ட³ட³ட³தோ⁴ கோ³முக்²யாம் || 52 ||

யே த்வாலிப்தஸமுத்தா² ஸர்வமாகை³ஸ்து தே விதா⁴தவ்யா |
 க்³ரஹகோ³ ந லக்ஷ்யஸத்த்வோ நாட்டியவிதா⁴நம் ஸமாஸாத்³ய |
 க்³ரஹமோக்ஷணஸந்தா⁴நைஸ்து ம்ரு³த³ங்கா³நாம் க்³ரஹோ ப⁴வதி || 53 ||

ஏதேஷாம் சைவ வக்ஷயாமி த்³ர்ஸநாநி யதா²க்ரமம் ।

சதுர்ணமபி மார்கா³ணமக்ஷரக்³ரஹணம் யதா² ॥ 54 ॥

தா³க³த³தி²மடாம் தீ⁴மடா²ம் தி³தி²தி²க்லம் தி²க்லாதி²ந்தாங்க்லாதி²கடாம் ।

கடதி⁴மடாம் கோ²கோ²கே⁴டாதட்³டி³தாவாத்³யம் ॥ 55 ॥

தந்த்ராந்திகிதா த்⁴ந்த⁴ந்த்³ர க⁴டிதயேடம் ।

யடத²கிகேத்தவிதஸ்தாயாம் ॥ 56 ॥

த்⁴ராமமாம் கு⁴டுகே⁴கே⁴டாக⁴டிகதகி²தி²தோ⁴டாமாம் ।

ஆலிப்தகஸம்யோகோ³ கார்யே ஸம்வாத்³நே ஸம்யக் ॥ 57 ॥

த்⁴ரடமிதி²கே⁴டாங்கே⁴தமதி²தோ⁴ணாக்²மத்தி²தக்²லேந்தாம் ।

கோ²கோ²தா²தா² ணண்ணண ச கோ³முக்யாம் ॥ 58 ॥

ஏதேஷாம் புஷ்கராணம் த்ரிவித⁴ ப்ரசார: । ஸமப்ரசாரோ விஷமப்ரசார:

ஸமவிஷாமப்ரசார இதி ॥ 59 ॥

தத்ர

வாமோர்த்⁴வகயோர்வாம: ஸவ்யோ வை த்³க்ஷிணோர்த்⁴வகே சாபி கார்ய: ।

ஸமப்ரசாரே ஹ்யாலிப்தே லிப்தவாத்³யகரணே து ॥ 60 ॥

வாமோர்த்⁴வகஸவ்யாநாம் ப்ரஹதோ வாம: கரஸ்து கர்தவ்ய: ।

ஸவ்யோர்த்⁴வகஸம்யோகா³த்ப்ரஹதோ ஹஸ்தப்ரசாரே து ॥ 61 ॥

ஸ்வச்ச²ந்த³க: கராணம் ப்ரஹதம் ஸேஷேஷு மார்க்³கரணேஷு ।

அட்³டி³தகோ³முக²யோகே³ ஸமவிஷமோ ஹஸ்தஸஞ்சார: ॥ 62 ॥

ஸ்ருங்கா³ரஹாஸ்யயோகே³ வாத்³யம் யோஜ்யம் ததா²ஸட்³டி³தே மார்கே³ ।

வீராத்³பு⁴தரௌத்³ரா ணம் விதஸ்தமார்கே³ண வாத்³யம் து ॥ 63 ॥

கருணரஸே³பி ஹி வாத்³யம் யோஜ்யம் ஹ்யாலிப்தகரணமார்கே³ து ।

பீ³பு⁴த்ஸப⁴யாநகயோஸ்ததை²வ நித்யம் ஹி கோ³முக்யாம் ॥ 64 ॥

ரஸஸ்த்வப⁴வயோகா³ந் த்³ருஷ்ட்வாபி⁴நயம் க்³திப்ரசாராம்ஸ்ச ।

வாத்³யம் நித்யம் கார்யம் யதா²க்ரமம் வாத்³யயோக³ஜ்ஞை: ॥ 65 ॥

ஏவம் ப்ரஹதவிதா⁴நம் கார்யம் மார்கா³ஸ்ரிதம் பு³தை⁴ ஸம்யக் ।

வக்ஷயாம்யதஸ்ச பூ⁴யோ த்³ர்த்³ரபணவாஸ்ரிதம் வாத்³யம் ॥ 66 ॥

அதிவாதி³தமநுவாதி³யம் ஸமவாதி³தமுச்சயதே பணவவாதி³யம் ।

தத்ராதிவாதி³தம் ஸ்யாந் முரஜாநாமக்³ரதோ யத்து ॥ 67 ॥

யத்வநுக³தம் ம்ரு³தங்கை³ரநுவாதி³தமுச்சயதே து தத்³வாதி³யம் ।

ஸமவாதி³தம் ம்ரு³தங்கை³ர்ஜ்ஞேயம் ஸாம்யேந யத்³வாதி³யம் ॥ 68 ॥

கக²கா³ ட²ட²னா தே³ஹ்வா ணரலா க்ருலிலந்த்⁴ரணேதி கிரிகிஹ்லா ।

ஏதே வர்ணா: பணவாதோத்³யவிதா⁴நே விதா⁴தவ்யா: ॥ 69 ॥

தோ⁴தோ⁴னாதோ⁴கிஹுலம் ப்ரஹுலம் ஹ்ணஹ்ணிதி ரிணிதி ரிஹ்ணத²ஹ்ணே
கந்தி²த்வாடே⁴டே⁴ண்ட⁴னாம் பணவவாதி³யம் ।

ண்ஹோணிகிமிகிர்²லேனேண இதி பணவவாதி³யம் து ॥ 70 ॥

தஸ்ய ப்ரஹதம் கார்யம் கநிஷ்டி²காநாமிகாக்³ரகோணேந ।

நாநாகரணவிபா⁴கை: பணவே சரிதி²லாஞ்சிதே தஜ்ஜ்ஞை: ॥ 71 ॥

வாத்³ககநிஷ்டி²காப்⁴யாம் ஸீக்⁴ரக்ரு³தா: கரே⁵த² நேனேஹா: ।

ஸேஷாஸ்து வாத்³நக்ரு³தா: ஸம்ரு³தா: ப்ரஹாரா பி³விதா⁴த்³யா: ॥ 72 ॥

கோனாநாமிகவாதி³யம் மத்⁴யாங்கு³ல்யா ஹி வாத்³நம் கார்யம் ।

கோனாநாமிகவாதி³யம் ஸூத்³த⁴ம் ப்ரஹதம் ப⁴வேதே³தத் ॥ 73 ॥

ப்⁴ராந்தகயோகா³த் க்ரிஹுளமித்யேதத் ப்⁴ராந்தவாத்³நாக்³ரேண ।

ரிபி⁴தகரணாநுவித்³த⁴ம் தத்ராமஸ்தத்ர காரஸ்து ॥ 74 ॥

ஸீக்⁴ரகரணாநுவித்³தை⁴ர்³காரஸ்த்வர்த⁴ஹஸ்தஸம்யோகா³த் ।

ஸ து வாத்³கேந வாத்³யே து⁴ர்யேண விஸேஷத: கார்ய: ॥ 75 ॥

ஸ்வஞ்சிதகச்சௌ² பணவௌ க்ரு³த்வா து⁴ர்யபரிவாத்³கஸ்யாம் ஹி ।

ரணணகிகிஹிகிணிங்க இதி ப்ரஹாரா விதா⁴தவ்யா: ॥ 76 ॥

அஞ்சிதகக்ஷயே பணவே ரேப: ஸோ⁵ர்³தே⁴ து ஹஸ்யோர்த்⁴வே க்³ரஹே ।

கார்யோ மபூரககரா ஸுக்ஷ்மௌகா⁴ஸ்ததா² ப்ரஹாரா விதா⁴தவ்யா: ॥ 77 ॥

க்ரு³த்வா ச சரிதி²லகக்ஷயாம் கார்யாஸ்து கநிஷ்டி²காப்⁴ரகோணேந ।

தேநைவ சரே ப்ரேத்³தோ⁴ பா⁴கே³ இத்யஞ்சிதேநைவ ॥ 78 ॥

அஞ்சிதசரிதி²லே பணவே கட²னாநிகிணிகிண்ணிக்ரு³தா: ।

ப்ரஹாராஸ்து வைப்⁴ராந்தககரணேந ததா² ஸ்வஞ்சிதகக்ஷயே ச சரிதி²லே ச ॥ 79 ॥

அஞ்சிதகக்ஷயே பணவே கக²ரடணக்ரு³தா மதா: ப்ரஹாராஸ்து ।

தி⁴ந்நே இதி ப்ரஹாரா: பணவே து ஸதா³ ஸிதி²லகக்ஷயே || 80 ||

கக²ரடக்ரு²தா: ப்ரஹாரா: ஸோச்ச²வாஸே ஹி பணவே விதா⁴தவ்யா: |
ஸேஷா ப்ராரந்தகயோகா:³ ஸம்யுக்தா: ஸம்விதா⁴தவ்யா: || 81 ||

டங்காரேண ஸ்வநஜம் வாத்³யம் கக்ஷயாஞ்சிதே து ஸம்ப⁴வதி |
தேந நகாரோ யுக்தோ ஹ்ண இதி ச பணவே ப்ரஹார: ஸ்யாத் || 82 ||

திர்யக்³க்ரு³ஹீதவாத்³நமுக²வர்தித இஷ்யதே தகாரஸ்து |
தஹுலம் தஹுலம் க்ரமஸம்சைவம் ஹ்யேதே ப்ரஹாராஸ்து || 83 ||

ஏவம் பணவே வாத்³யம் விதி⁴வத் ஸங்க்ஷேபதோ யதா²ஸி⁴ஹிதம் |
வக்ஷயாம்யத: பரமஹம் த்³ர்த்³ரவாத்³யாக்ஷரான்யேவ || 84 ||

ரேக்லு²திருத்த²நோத்வநோத⁴ந்மோகோ³ணேஹி⁴ண்ணஸம்யுக்தா: |
இதி த்³ர்த்³ரே ப்ரஹாரா: கார்யா முக்தா நிஷண்ணஸம் || 85 ||

கார்யாஸ்தத்ர நிஷண்ண ரக்³ரத்⁴ரஹ்ணி இதி ச த்³க்ஷணகரேண |
வாமேந கோ³மதோ³த்தா² ந நக²ஸ்ப்ரு³ஷ்ட: ப்ரகாரோ⁵க்³ரே || 86 ||

முத்தௌ தீத்ரிதி²ண ப⁴வேந்நிபீ³நே கரத்³வயேநாபி |
தீ⁴முக்த: ப்ரஹதம் ஸ்யாத்³நுஸ்வநே தாடி³தே சைவ || 87 ||

ஸ்யாத் பீடி³தே ச தி⁴ஹ்ணேத்யேதந்முக்தம் ததா² விமுக்தே⁵பி |
ஸேஷா ப⁴வந்தி முக்தாஸ்தந்கா இதி சைவ நிக்³ரு³ஹீதே || 88 ||

ஸீக்⁴ரகரணாநுப³ந்த⁴ஸ்தி²திரேவ ஹி நி:ஸ்வந: ஸக்²விதகம் ஸ்யாத் |
இதி த்³ர்த்³ரே ப்ரஹாரா: ஸமாஸதஸ்தத்ர விஜ்ஞேயா: || 89 ||

ஏவம் த்வஸங்கரக்ரு²தா ப்ரஹாரஸுத்³தி⁴ரிஹ கீர்திதா தஜ்ஜ்ஞை: |
த்³ர்த்³ரபணவம்ரு²த்³ங்கை³ர்மிஸ்ரிதவாத்³யம் ப்ரவக்ஷயாமி || 90 ||

தத்ர வ்யக்தீபா⁴வம் வாத்³யே க³ச்ச²ந்தி மிஸ்ரிதா: கேசித் |
கேசித்³யுக³பத்கரணம் கேசித் பர்யாயகரணம் து || 91 ||

ஏககஸம்ப்ரயுக்தா வர்ணாநுக³தஸ்ததை²வ ஸம்ப்ரு²க்தா |
க⁴ந்த்³ரே ரேதோ³கோ²கோத்ரிஹுலம் தத்க்ரு²தா ம்ரு²த்³ங்கே³ஷு || 92 ||

அத² த்³ர்த்³ரே⁵பி தி⁴ந்தி⁴ங்க்லேதே பணவயோஸ்து ஸம்யுக்தா: |
ட³ணகே கோ²த்³தோ³தே³ தி³தி⁴ரே தி³தி⁴நி மிஸ்ராஸ்து || 93 ||

ஆப்⁴யோ யே⁵ந்யே ஸேஷாஸ்தே மிஸ்ரா ஏவ நித்யஸ: கார்யா: ।

பூர்வோ⁵பி ச மிஸ்ரத்வம் வ்ரஜந்தி ஸர்வே யதா²யோக³ம் ॥ 94 ॥

அத² யுக³பத்கரணநி து ஹண்ணஹ்ணேகுருநணந்த⁴ரலந்தோ³ஹ்ணம் ।

க³ரஹுலம் நஹ்ணதோ³ ஏவம் யோஜ்யாஸ்து பணவே ஹி ॥ 95 ॥

து⁴ர்ய: க்ரு³தாஸு க்ரமஸ: கரணே பரிவாத³நேந கர்தவ்யா ।

கோகோ²தே³தோ³தோ⁴ணஹ்ணேதி கிணிகிணிதி க்ரு³தாஸ்ச ॥ 96 ॥

பணவாநாமநுப³ந்தே⁴ கார்யம் து⁴க்து³ஹ்ணகேதி வாத்த³யம் து ।

பூ⁴ய: ப்ரதிக்ரு³திபே⁴தோ³ மார்த³ங்கி³கத³ர்த³ரிப்யாம் ச ॥ 97 ॥

யத்³யத்குர்யாந்முரஜே ப்ரஹாரஜாதம் க³திப்ரசாரேஷு ।

அநுக³தமக்ஷரவ்ரு³த்தம் ததே³வ வாக்யம் து பணவே⁵பி ॥ 98 ॥

ந ஹி சித்ரம் கர்தவ்யம் க³திப்ரசாரேஷு வாத³நம் தஜ்ஜ்ஞை: ।

ஸமவிஷமம் தத்ர ஹி யத்³வ்ரு³க்ஷயம் பாத³ஸஞ்சாரே ॥ 99 ॥

உபரிசுரணே யதே²ஷ்டம் கர்தவ்யஸ்து பணவோ ம்ரு³த³ங்கே³ஷு ।

தத்ர ப்ரஹாரகரணம்³ம்ரு³த³ங்க³வாத³யம் விதா⁴தவ்யம் ॥ 100 ॥

ப்ராயேண ஸர்வவாதே³ஷ்வாதௌ³ பணவக்³ரஹ: ப்ரயோக்தவ்ய: ।

வக்ஷயாம்யஹமத: பரம் து லக்ஷணம் கரணஜாதஸ்ய ॥ 101 ॥

ரூபம் க்ரு³தப்ரதிக்ரு³தம் ப்ரதிபே⁴தோ³ ரூபஸேஷமோக⁴ஸ்ய ।

ஷஷ்ட² ச ப்ரதிஸூக்லேத்யேவம் ஜ்ஞேயம் கரணஜாதம் ॥ 102 ॥

தத்ர ரூபம் நாம விப⁴க்தகரணம் । யதா²

க⁴ங்க⁴ங்கே³க⁴ம் கிடிமா கிடிமா க⁴டத்தி² க⁴டபத்தி² ।

க⁴து³கு³ருகிடி கட க்ரு³ஹ்ணம் தோ³கே⁴ தோ³கே⁴ க்வே ॥ 103 ॥

இதி ரூபம் ।

க்ரு³தப்ரதிக்ரு³தம் நாம யத்ரைகம் கரணம் த்ரிபுஷ்கர இத்யுத்³பா⁴வயதி

யதா²

த³ங்கு²கு²ணக்ரமதி⁴மதா³ண்ணேடோடதிதோடமத்தி²மாநக்ரம் ।

கு³ருகே² கிஹுலே தோ³ஹ்ணம் தோ³ஸ்ரோ தோ³தோ⁴ண கே² வாத³யம் ॥ 104 ॥

ப்ரதிபே⁴தோ³ நாம யுக³பத்க்ரு³தே கரணே ம்ரு³த³ங்கா³நாம் யது³பரிசுரணேந

க³ச்ச²நதி யத் । தா³தா⁴ தா⁴ணிதா⁴ மடக³தமதி⁴ம் க⁴டே க⁴டே

தோ³கே⁴ க⁴ட மத்தி²ணஹ்நகோ கோ² ।

ஏபி:⁴ கரணவிஸேஷை: ப்ரதிபே⁴தோ³ நாம விஜ்ஞேய: ॥ 105 ॥

இதி வாத்த³யம்

ரூபஸேஷம் நாம கரணநாமவிஸேஷோ யதா²

கு²கு²ணம் ணணணணணம் மடா⁴கே⁴வ மதி²டாம் கே⁴டாம் கே⁴தோ³ ।

யே கே⁴டமடி⁴ணஷ்ணரவோ இதி வாத்த³ய ரூபஸேஷம் து ॥ 106 ॥

ப்ரதிஸூல்கம் நாமாநுஸ்வாரோ மார்த்³ங்கிக்³த்³ரவாத்³காநாம் । யதா² ।

க⁴டமதி² குணகிடி க³கா²கா² கதி²தி⁴ஜாணணகோகோ²ணகா² ।

குடகடி குணகிடி கடகே² ப்ரதிஸூல்காக்²யம் ஸதா³ கரணம் ॥ 107 ॥

ஓகோ⁴ நாம ஸர்வபா⁴ண்ட³விதே⁴யோ த்³ருதபாணிலயோ நத்³யோக⁴வத்
ஓகோ⁴ யதா²

க⁴ங்கிடிமத்²கிடி கிடிவே க⁴த்³கு⁴தே³தே³ண தா⁴ண தா³தா⁴ந்ணோகோ² ।

க⁴து³கு³து³கு⁴து³கு³து³பத்³கே⁴ரேணிண ஏதே ததௌ²கே⁴ ச ॥ 108 ॥

கரணநாம் ஸமாயோக:³ ஷட்³வித:⁴ பரிகீர்த்தித: ।

அநேநைவ விதா⁴நேந யோஜ்யம் வாக்கரணம் பு³தை:⁴ ॥ 109 ॥

த்ரியதி நாம । ஸமா ஸ்ரோதோக³தா கோ³புச்சா² சேதி ।

லயயதிபாணீநாம் த்ரிவித:⁴ ஸம்யோக:³ । ஸ ச த்ரிப்ரகாரோ ப⁴வதி ।

தத்³யதா² । ராத்³த⁴ம் வித்³த⁴ம் ஸம்யாக³தம் சேதி ॥ 110 ॥

த்ரிலயம் நாம । த்³ருதோ மத்⁴யோ விலம்பி³தஸ்சேதி ॥ 111 ॥

த்ரிபாணிகம் நாம ஸமபாணிர்த்⁴பாணிபரிபாணிஸ்சேதி ॥ 112 ॥

ஸமாயதிர்த்³ருதஸ்சைவ லயோ யத்ர ப⁴வேத³த² ।

ததை²வோபரிபாணிஸ்ச ராத்³த⁴ஸ்த்வேஷ விதி⁴ர்ப⁴வேத் ॥ 113 ॥

ஸ்ரோதோக³தா யதிர்யத்ர லயோ மத்⁴யஸ்ததை²வ ச ।

ஸமபாணிஸ்ததா² சைவ வித்³த⁴ம் வாத்த³யம் து தத்³ப⁴வேத் ॥ 114 ॥

அர்த்⁴பாணிஸ்து யத்ர ஸ்யாத்ததா² சைவ ஸ்தி²தோ லய: ।

யதிரஸ்சைவ து கோ³புச்சா² வாத்த³ய ஸம்யாக³தம் து தத் ॥ 115 ॥

ஸ்தி²தால்லயாத்ப்ரபு⁴ர்த்யேஷாம் ப்ரமாணம் ஸம்ப்ரவர்ததே ।

கார்யஹாநிம் கலாநாம் ச ஸேஷேஷ்வந்யேஷு பாணிஷு ॥ 116 ॥

யதய: பாணயஸ்சைவ லயா வை வாத்தியஸம்ஸ்ரயா: |
 யயாகாமம் ஹி கர்தவ்யா நாட்டியஸக்திமவேக்ஷய து || 117 ||
 த்ரிமார்ஜநம் நாம |
 மாயூரீ ஹ்யதாமாயூரீ ததா² கார்மாரவீதி ச |
 திஸ்ரஸ்து மார்ஜநா ஜ்ஞேயா: புஷ்கரேஷு ஸ்வராஸ்ரயா: || 118 ||
 கா³ந்தா⁴ரோ வாமகே கார்ய: ஷட்³ஜோ த³க்ஷிணபுஷ்கரே |
 ஊர்த்வகே பஞ்சமஸ்சைவ மாயூர்யாம் து ஸ்வரா மதா: || 119 ||
 வாமகே புஷ்கரே ஷட்³ஜ ரு³ஷ்போ⁴ த³க்ஷிணே ததா² |
 ஊர்த்வகே தை⁴வதஸ்சைவமர்தாமாயூர்யுதா³ஹ்ரு³தா: || 120 ||
 ரு³ஷ்பா⁴: புஷ்கரே வாமே ஷட்³ஜோ த³க்ஷிணபுஷ்கரே |
 பஞ்சமஸ்சோர்த்வகே கார்ய: கார்மாரவ்யா: ஸ்வராஸ்த்வமீ || 121 ||
 ஏதேஷாமநுவாதீ³ து ஜாதீநாம் ய: ஸ்வரோ மத: |
 ஆலிங்க³மார்ஜநாம் ப்ராப்தோ நிஷாத:³ ஸ விதீ⁴யதே || 122 ||
 மாயூரீ மத்யமக்³ராமே ஷட்³ஜே த்வர்தா⁴ ததை²வ ச |
 கார்மாரவீ து கர்தவ்யா ஸாதா⁴ரணஸமாஸ்ரயா || 123 ||
 ஸ்வரா: ஸ்தா²நஸ்தி²தா யே து ஸ்ருதிஸாதா⁴ரணஸ்ரயா: |
 த ஏவ மார்ஜநக்ரு³தா: ஸேஷா: ஸஞ்சாரிணே மதா: || 124 ||
 வாமகே சோர்த்வகே கார்யா ஆஹார்யா லேபத: ஸ்வரா: |
 ஸைதி²ல்யாதா³யதத்த்வாச்சாவத்⁴ராகோடநயா⁵பி ச || 125 ||
 ஸ்வராணாம் ஸம்ப⁴வ: கார்யோ மார்ஜநாஸு ப்ரயோக்த்ரு³பி:⁴ |
 மார்ஜநா து க்ரு³தா கார்யா வாமகோர்த்வகயோ: ஸதா³ || 126 ||
 லக்ஷணம் ம்ரு³த்திகாயாஸ்து க³த³தோ மே நிபோ³த⁴த |
 நிஸ்ஸர்கரா நிஸ்கிகதா நிஸ்த்ரு³ண நிஸ்துஷா ததா² || 127 ||
 ந பிச்சி²லா ந விஸதா³ ந ஷூரா ந கடுஸ்ததா² |
 நாவதா³தா ந க்ரு³ஷ்டா ச நாம்லா நைவ ச திக்தகா || 128 ||
 ம்ரு³த்திகா லேபநே ஸஸ்தா தயா கார்யா து மார்ஜநா |
 நதீ³க்ஷலப்ரதே³ஸஸ்தா²ஸ்யாமா ச மது⁴ரா ச யா || 129 ||
 தோயாபஸரணஸ்க்ஷண தயா கார்யா து மார்ஜநா |

புதி⁴ரா ஹ்வவதா³த்தா து க்ரு³ஷ்ணா குர்வீத ந ஸ்தி²ரா || 130 ||

ந துஷா ந ஸ்வரக¹ ஸ்யாமா ஸ்வரக¹ ப⁴வேத்

யவகோ³தூ⁴மதூர்ணம் வா தத்ர த³த்யாத்³ப்ரலேபநே |

ஏகஸ்தஸ்ய து தோ³ஷ: ஸ்யாதே³கஸ்வரக்ரு³தம் ப⁴வேத் || 131 ||

த்ரிஸம்யோக³ம் நாம | கு³ருஸஞ்சயோ லகு⁴ஸஞ்சயோ கு³ருலகு⁴ஸஞ்சயஸ்சேதி || 132 ||

தத்ர கு³ருஸஞ்சயோ நாம | கு³ருஸ்தி²தலயௌத⁴வ்ரு³த்தோ யதா² |

த⁴ந்தாம் கேதாம் த⁴ந்த³ரா ம்! கே⁴தம் த⁴ந்த⁴ம் ததை²வ கேந்தாந்த⁴ம் |

த³ந்த³ந்தே³ந்தே³ந்த³ரா கே⁴ம்! தாங்கே²ந்தாகே²ந்தாமிதி ச கு³ரு ஸ்யாத் || 133 ||

லகு⁴ஸஞ்சயோ நாம | கு³ருலகு⁴மத⁴யப்ரவ்ரு³த்தோ யதா²

க⁴டமடக⁴டமத²டமத²டமதி⁴த³த⁴கு³ட³த⁴த³த⁴தக்ரு³லகு⁴

க⁴டமதி²க⁴து³கு³து³க²து³க⁴ங்க்ரு³தோ லகு⁴லயஸ்ச |

இதி ஸம்யோகௌ³ ஜ்ஞேயௌ ம்ரு³த³ங்க³வாத்³யே ப்ரயோக³ஜ்ஞே: || 134 ||

கு³ருலகு⁴ஸஞ்சயோ நாம | கு³ருலகு⁴மத³யம்ப்ரவ்ரு³த்தோ யதா² |

க⁴டதி²ம்மதி²தி²ம் மதி²தம் கிடா

க⁴டதி⁴ம் டத்தி²மடகே |

இதி ஸம்யோகோ³ கு³ருலகு⁴ப்லுத: ஸ்யாத் || 135 ||

த்ரிக³தம் நாம | தத்த்வமநுக³தமோக⁴ம் சேதி

அக்ஷரஸத்³ரு³ஸம் வாத்த³யம் ஸ்பு²டபத³வர்ணம் ததை²வ வ்ரு³த்தஸமம் |

ஸுவிப⁴க்தகரணயுக்தம் தத்தவே வாத்த³யம் விதா⁴தவ்யம் || 136 ||

ஸமபாண்யவபாணியுதம் ஸ்பு²டப்ரஹாரகரணநுக³ம் சைவ |

கே³யஸ்ய ச வாத்த³யஸ்ய ச ப⁴வேத³வதா⁴தாய தத³நுக³தம் || 137 ||

நைககரணஸ்ரயக³தம் ஹ்யுபர்யுபரிபாணிகம் த்³ருதலயம் ச |

ஆவித்³த⁴கரணப³ஹுலம் யோஜ்யம் வாத்த³யம் பு³தை⁴ரேகே:⁴ || 138 ||

ஸர்வஸ்யாபி ஹி வாத்த³யஸ்ய அஷ்டௌ ஸாம்யாநி ப⁴வந்தி | தத்³யதா²

அக்ஷரஸமமங்க³ஸமம் தாலலயத்வம் யதிஸமகம் க்³ரஹஸமகம் |

ந்யாஸாபந்யாஸஸமம் பாணிஸமம் சேதி விஜ்ஞேயம் || 139 ||

யத்³வ்ரு³த்தம் து ப⁴வேத³கா³நம் கு³ருலக்⁴வக்ஷராந்விதம் |

தத்³வ்ரு³த்தம் து ப⁴வேத³வாத்³யம் தத³க்ஷரஸமம் ப⁴வேத் || 140 ||

த்⁴ருவாணம் க்³ரஹமோக்ஷஷு கலாந்தரகலாஸு ச ।
 யத்³ங்க்³ம் க்³ரியதே வாத்³யம் தத்³ங்க்³ஸமமுச்சயதே ॥ 141 ॥
 யச்ச²ரீரம் ப⁴வேத்³கா³நம் கலாதாலப்ரமாணஜம் ।
 தத்³ப்ரமாணம் து தத்³வாத்³யம் தத்³வை தாலஸமம் ப⁴வேத் ॥ 142 ॥
 ஸ்தி²தே மத்³யே த்³ருதே வாபி லயே கா³நம் து யத்³ப⁴வேத் ।
 ததா² ப⁴வேத்து தத்³வாத்³யம் தத்³வை லயஸமம் ப⁴வேத் ॥ 143 ॥
 ஸமா ஸ்ரோதோக³தா சாபி கோ³புச்சா² ச யதிர்யதா² ।
 ததா² ப⁴வேத்து யத்³வாத்³யம் தத்³வை யதிஸமம் ப⁴வேத் ॥ 144 ॥
 ததாவநத்³த⁴வம்ஸாநாமேகஸ்ருதிக்கு³தோ⁵பி ச ।
 க்³ரஹோ கா³நேந ஸஹிதம் தத்து க்³ரஹஸமம் ப⁴வேத் ॥ 145 ॥
 ந்யாஸாபந்யாஸயோக³ஸ்து ஸ்வராணம் து ப⁴வேத்³யதா² ।
 தத்³வத்³வாத்³யம் யதா³தோத்³யே ந்யாஸாபந்யாஸஜம் து தத் ॥ 146 ॥
 ஸமபாண்யர்த⁴பாணிஸ்த²ம் ததை²வோபரிபாணிகம் ।
 க்³தவாத்³யாநுக³ம் வாத்³ய ஜ்ஞேயம் பாணிஸமம் து தத் ॥ 147 ॥
 அஷ்டாத்³ஸஜாதிகமிதி யது³க்தம் தத்³நுவ்யாக்²யாஸ்யாம: । தத்³யதா²
 ஸூத்³தா⁴ புஷ்கரகரண விஷமா விஷகம்பி⁴தைகரூபா ச ।
 பார்ஷ்ணிஸமா பர்யஸ்தா ஸமவிஷமக்ரு³தா ச கீர்ண ச ॥ 148 ॥
 பர்யவஸாநோச்சிதிகா ஸம்யுக்தா ஸம்ப்லுதா மஹாரம்பா⁴ ।
 விக்³தக்ரமா விக்³லிதா வஞ்சிதிகா சைகவாத்³யா ச ॥ 149 ॥
 ஏதாஸாம் ஜாதீநாம் லக்ஷணநித³ர்ஸநாந்யபி⁴வ்யாக்²யாஸ்யாம:
 ஏகாக்ஷரக்ரு³தம் வாத்³யம் யத்³ப⁴வேத்ஸார்வமார்கி³கம் ।
 நித்யம் கரணயோகே³ந ஸா ஸூத்³தா⁴ நாமதோ யதா² ॥ 150 ॥
 த⁴ந்த⁴ந்த³ரம் த்³ரம் க்லாகோ²கோ²ஹாணேதி விஹிதவாக்யா ।
 ஸா ஸூத்³தா⁴ விஜ்ஞேயா மத்⁴யஸ்த்ரீணம் ஸதா³ ஜாதி: ॥ 151 ॥
 ஸ்வஸ்திகஹஸ்தவிசாரா ஸர்வம்ரு³த³ங்க்³ப்ரஹாரஸம்யுக்தா ।
 ஸா த்ரிலயவாத்³யயுக்தா புஷ்கரகரண ப⁴வேஜ்ஜாதி: ॥ 152 ॥
 கோ⁴ந்தாங்கேந்தாங்கே²ந்தாம் தீ³ர்க்ஷக்ரு³தைரக்ஷரை: க்ரு³தா யா ச ।

ராஜ்ஞாம் ஸ்வபா⁴வக³மநே ஸா விஷமா நாமதோ ஜாதி: || 153 ||

கு³ருயுக்³மம் லகு⁴யுக்³மம் தோடகம் வா⁵பி |

நித்யம் யத்ர து வாத்த³யே விஷகம்பா⁴ நாம ஸா ஜாதி: || 154 ||

வாமோர்த்⁴வகப்ரவ்ரு³த்தாதோ³கே⁴ கூபித்தாவக்ரு³ஷ்டலயயுக்தா |

ஸா கருணா ஸ ப்ராயா ஜாதி: ஸ்யாதே³கரூபா து || 155 ||

தி²த்த²ம் தி²கட் தி²ந்தி⁴கடம் மடதி²கரண: ஸபார்ஷ்ணிக்ரு³தை: |

தே²க்லேடாகே⁴க்³ரதி²தா பார்ஷ்ணிஸமா ஸா ப⁴வேஜ்ஜாதி: || 156 ||

தாகே⁴ந்தாந்தாந்தோ³கே⁴தோ³ஹ்ணமித்யகூரைஸ்து ஸம்யுக்தா |

பர்யஸ்தா ஜாதிரியம் மத்⁴யமபுருஷேஷு கர்தவ்யா || 157 ||

குத்வோபரிபாணிக்ரு³தம் வாத்த³யம் யத்த³ருதலயம் ஸமாருட⁴ம் |

புநரேவ ஸமலயம் ஸ்யாத் ஸமவிஷமா ஸா து விஜ்ஞேயா || 158 ||

அவகீர்ணம் யத்³ த்³விசு³ணஸ்த்ரிசு³ணர்வா கரணம் ம்ரு³த³ங்கா³நாம் |

பணவேஷு த³ர்த³ரேஷ்வவ்யவகீர்ண நாம ஸா ஜாதி: || 159 ||

பர்யவக³ச்ச²தி பூர்வம் யஸ்மிந் வை ப்ரஸ்துதம் கரணஜாதம் |

த்ரிவிகே⁴ஸி து லயயோகே³ பர்யவஸாநா து ஸா ஜாதி: || 160 ||

கே⁴ண்டாந்தோ³ஹ்ணண்ணுணஹாமேபி:⁴ ஸ்யாத்த்வகூரைஹி ஸம்ப³த்த⁴ |

ஸாம்யார்தே⁴ உச்சிதிகா ஜாதிர்வாத்³யே து போ³த்த³த⁴வ்யா || 161 ||

த²ங்கேடாங்கேடகிணமேபி⁴ர்யா த்வகூரைஸ்து ஸம்யுக்தா |

ஸம்யுக்தக்ரு³தா ஜாதி: ஸா ஸா சேடக³தௌ விதா⁴தவ்யா || 162 ||

ஸர்வாங்கு³விசலநக்ரு³தா ஸர்வம்ரு³த³ங்க³ப்ரஹாரஸம்யுக்தா |

பீ⁴தநபோ⁴யாநக³தௌ ஸம்ப்லுதஜாதௌ விதா⁴தவ்யா || 163 ||

அவபாணிகரணயுக்தம் க்ரு³தவாதௌ³ மத்⁴யலயதுல்யம் |

வாத்³ய த்³ருதலயமந்தே ஜாதி: ஸ்யாத்ஸா மஹாரம்பா⁴ || 164 ||

ஊர்த்⁴வாங்கத³கூபிணமு²கே² கூபித்தப்ரஹதா விதஸ்தமார்கா³ ச |

அங்கோர்த்⁴வகப்ரவ்ரு³த்தா த³கூபிணவாமப்ரஹாரஜாதா ச || 165 ||

ப்ராயேணேத்³க⁴தமார்கா³ விதஸ்தமார்கா³ஸ்ரயேண தி³வ்யாநாம் |

த⁴ந்த³ரா ம்! த⁴ந்த³ரா ம்! ப்ராயா ஜாதிர்விக³தவலபா⁴ நாம || 166 ||

லக்⁴வக்ஷரபூ⁴யிஷ்டா² விசித்ரகரண ச ஸர்வமாகே³ஷு |

வாத்³யா⁵விஸர்பிகரண விக்³திதநாமா து ஸா ஜாதி: || 167 ||

கரணர்ப³ஹுபி⁴ஸ்சிதை: ஸர்வம்ரு³த³ங்க³ஸம்ஹாரஸம்யுக்தா |

ஸ்வாபா⁴விகோத்தமக³தௌ வஞ்சிதிகா ஸா து விஜ்ஞேயா || 168 ||

த⁴ரோத்⁴ரோத்⁴ரேத்⁴ரேதோ⁴த⁴ம் ஏபி⁴ர்யா த்வக்ஷரைஸ்ச ஸம்யுக்தா |

ஸா ஹ்யேகவாத்³யஜாநிர்வரு³த்தக³திவிதா⁴நவத் கார்யா || 169 ||

ஏவமேதேந விதி⁴நா கர்தவ்யம் வாத்³நம் பு³தை: |

க³திப்ரசாரே கீ³தே ச த்³ஸூரூபே விஸேஷத: || 170 ||

ஸப்தரூபவிதா⁴நேந ச²ந்த³காஸாரிதேஷு ச |

தத்த்வம் சாநுக³தம் சைவ தத்³தௌ⁴தோ⁴ வாத்³யமிஷ்யதே || 171 ||

வாத்³யம் கு³ர்வக்ஷரக்ரு³தம் ததா²ஸ்பாக்ஷரமேவ ச |

க³திப்ரசாரே கர்தவ்யம் கா³நே ஸம்யகி³ஹேச்ச²தா || 172 ||

தத்த்வம் சாநுக³தம் சாபி ஓக⁴ஸ்சாபி கதா³சந |

ராஜ்ஞாம் லலிதகா³மித்வாத்³வாத்³யம் யோஜ்யம் ஸ்வபா⁴வஜம் || 173 ||

தத்த்வம் து ப்ரத²மே கா³நே த்³விதீயே⁵நுக³தம் ப⁴வேத் |

த்ரு³தீயே த்வோக⁴ஸம்ஜ்ஞம் து வாத்³யம் க³திபரிக்கரமே || 174 ||

த்⁴ருவாஸு ச²ந்த³தஸ்சித்ரம் ஸேஷாணம் ஸம்ப்ரயோஜயேத் |

ததா²ஸ்தி²தாவக்ரு³ஷ்டாயாம் வாத்³யம் த்வநுக³தம் ப⁴வேத் || 175 ||

ப்ராவேஸிகீநாம் கர்தவ்யம் தத்த்வம் சாநுக³தம் ததா² |

நைஷ்க்ராமிக்யந்தரக்ரு³தம் கார்யம் த்ரிலயவாஹிதம் || 176 ||

த்³ருதே ப்ராஸாதி³கீநாம் த்³ருதம் சோத⁴ம் ச வாத்³யேத் |

ஏவம் த்⁴ருவாணம் கர்தவ்யம் வாத்³ய ப்ரகரணந்விதம் || 177 ||

மாத்ராம்ஸகவிகல்பஸ்து த்⁴ருவாபாதே³ஷு யோ ப⁴வேத் |

ஸ து பா⁴ண்டே³ந கர்தவ்யஸ்தஜ்ஜ்ஞஞர்க்³திபரிக்கரமே || 178 ||

ஏவம் க³திப்ரசாரேஷு கார்யம் வாத்³ய ப்ரயோக்த்ரு³:⁴ |

தாண்ட³வே ஸுகுமாரே ச வாத்³ய வக்ஷயாமி தத்த்வத: || 179 ||

அபா⁴ண்ட³மேகம் கா³நஸ்ய பரிவர்தம் ப்ரயோஜயேத் |

தஸ்யாந்தே ஸந்திபாதே ச கார்யோ பா⁴ண்ட³க்³ரஹோ பு³தை: || 180 ||

அத²வா ந்ரு²த்தஸோபா⁴ர்த²மங்கா³நாம் பரிவர்தநம் |
ஸங்கீ³தஸ்ய ப்ரகர்தவ்யம் லயஸ்ய ச நிவர்தநம் || 181 ||

யத்ராபி⁴நேயமங்கே³ து தத்ர வா³த்யம் ப்ரயோஜயேத்
யத்ர பாணிவஸாத³ங்க³ம் பூ⁴யோ பூ⁴யோ நிவர்ததே |
ஸ தத்ரார்தோ²பி⁴நேயஸ்து ஸேஷம் ந்ரு²த்தேந யோஜயேத் || 182 ||

யத்³வ்ரு²த்தம் து பத்³ம் கா³நே தாத்³ரு³ஸம் வா³த்யமிஷ்யதே |
கீ³தவாத்³யப்ரமாணேந குர்யாச்சாங்க³விசேஷ்டிதம் || 183 ||

யதா²கு³ர்வக்ஷரம் சைவ ததா²ல்பாக்ஷரமேவ ச |
முகே² ஸோபோஹநே கார்யம் ப்ரக்ரு²தேர்வரணதஸ்ததா² || 184 ||

ஸ்தி²தே ஸுத்³த⁴ப்ரஹாரம் து மத்⁴யேக்ஷரஸமம் ததா² |
கார்யம் து கீ³தகே வா³த்யம் த்³ருதே சோபரிபாணிகம் || 185 ||

ஸமம் ரக்தம் விப⁴க்தம் ச ததா²ஸுத்³த⁴ப்ரஹாரஜம் |
ந்ரு²த்தாங்க³க்³ராஹி ச ததா² வா³த்யம் கார்யம் து தாண்ட³வே || 186 ||

ஸந்ரு²த்தேஷு ப்ரயோகே³ஷு தத்த்வம் ஹ்யநுக³தம் ததா² |
அந்ரு²த்தேஷு ப்ரயோகே³ஷு தத்த்வமோக⁴ம் க்ரமேண து || 187 ||

ஸ்தி²தே மத்⁴யே த்³ருதே சாபி யதா² கா³நம் து கீ³யதே |
ததா² ந்ரு²த்தாங்க³ஹாரேஷு தேந சைவ க்ரமேண து || 188 ||

யோ விதி⁴ர்கா³நவாத்³யாநாம் பதா³க்ஷரலயாந்விதா |
ஸ து ந்ரு²த்தாங்க³ஹாரேஷு கர்தவ்யோ நாட்யயோக்த்ரு²பி⁴ || 189 ||

ஏதாஸ்து ஜாதய: ப்ரோக்தா த்³ஸ சாஷ்டௌ ச பா⁴ண்ட³ஜா: |
அத ஊர்த்⁴வம் ப்ரவக்ஷயாமி ப்ரகாராந் வா³த்யஸம்ஸர்யாந் || 190 ||

தத்³யதா² | சித்ர: ஸமோ விப⁴க்தஸ்சிந்நஸ்சி²ந்நவித்³தோ⁴ விதோ³
வாத்³யஸம்ஸர்யோ⁵நுஸ்ரு²த: ப்ரதிவித்³யுதோ து³ர்கோ³வகீர்ணோ⁵ர்தா⁴வகீர்ண:
பரிக்ஷிப்த ஏகருபோ நியமாந்வித: ஸாசீக்ரு²த: ஸமலேகஸ்சித்ரலேக:² |
ஸர்வஸமவாய: க்ரு²தோ த்³ரு²ட⁴ இதி || 191 ||

தத்ர
ரிகி²தோஜக்ரு²தஸ்சித்ரோ நாநாகரணபூ⁴ஷித: |

ப்ரஸந்நகரணம் சைவ த்ரிபாணிலயஸம்பவ: || 192 ||

த³ர்த்³ரபணவம்ரு³த³ங்கை³ர்நாநாகரண: ஸமநுயாத: |

தாலாங்க³வேணுயுக்த: ஸ து விஜ்ஞேய: ஸமோ நாம || 193 ||

நாத்யாயதஸ்ததா² ஸ்யாதி³ஹ ஸாஸ்தா²நஸ்தி²தோ விப⁴க்தம்ச |

அக்ஷரபாணிலயேஷு ச விப⁴க்தகரணே விப⁴க்தஸ்து || 194 ||

வாத்³யம் த்³ருதலயம் யத்ர ஸஹஸா விநிவர்ததே |

ஸர்வாதோத்³யேஷு பி⁴ந்நேஷு ப்ரகாரஸ்சி²ந்ந ஏவ ஸ: || 195 ||

அவபாணிம்ரு³த³ங்கே³ஷு பணவோபரிபாணிக: |

யதா³பவந்தி வாத்³யேஷு சி²ந்நவித்³த⁴ஸ்த்வஸௌ பவேத் || 196 ||

ஸுத்³தா⁴நுவித்³த⁴ம் யத்³வாத்³யம் ஸர்வாதோத்³யேஷு த்³ரு³ஸ்யதே |

பரஸ்பராநுவேகே⁴ந ஸோ⁵நுவித்³த⁴ இதி ஸ்ம்ரு³த: || 197 ||

ம்ரு³த³ங்க³கரணே வாத்³யம் பணவாநுக³தம் ச யத் |

ஸலிசீவித்³தை⁴ர்விசித்ரைஸ்து கரணர்வித்³த⁴ உச்யதே || 198 ||

விஸுத்³த⁴வாத்³யப்ரக்ரு³தி: ஸமபாணிக்ரு³தஸ்ததா² |

ஸ்வருபாநுக³தம்சைவ விஜ்ஞேயோ வாத்³யஸம்ஸ்ரய: || 199 ||

முரஜ: பணவோ வாபி பணவோ த்³ர்த்³ரோ⁵த²வா |

அநுவாதி³ யதா³ வாத்³யே பவேத்³நுஸ்ரு³தஸ்து ஸ: || 200 ||

அநுக³ம்யம் யதா³தோத்³யம் க³ச்சே²த்ஸமலயம் புந: |

ஸ்ராந்தவத்ஸமவாத்³யேஷு ததா³ ஸ்யாத்பர்திவித்³யுத: || 201 ||

வாத்³யே ப்ரசாரவிஷம: ஸர்வமார்க்³ப்ரபோ³த⁴ந: |

அவிப⁴க்தாக்ஷரபத: ஸ து³ர்க³ இதி கீர்தித: || 202 ||

ஸமவ்ரு³த்தௌ து முரஜாஸ்சா²த்³யந்தே பணவைர்யதி³ |

நாநா விசித்ரை: கரணரவகீர்ண: ஸ உச்யதே || 203 ||

த்³ருதம் லயம் ஸமாரப்⁴ய பணவோ த்³ர்த்³ரோ⁵பி வா |

அவபாணௌ யதா³ ஸ்யாதாம் ததா³த்வர்தா⁴வகீர்ணக: || 204 ||

பணவைஸ்சா²தி³தம் யத்ர வாத்³யமல்பம்ரு³த³ங்க³ஜம் |

ஸுவிப⁴க்தாக்ஷரபத³ம் பரிக்ஷிப்த: ஸ உச்யதே || 205 ||

ஸர்வாதோத்³யாநி யத்ரைகம் கரணம் பா⁴வயந்தி து |

ஸமவ்ரு³த்தபதா³ந்யேவமேகரூப உதா³ஹ்ரு³: || 206 ||

ப்ரஸாந்தநியமோபேத: ஸ்பு²டவாத்³யஸமந்வித: |

உபயாதி ச கீ³தம் ய: ஸ ஜ்ஞேயோ நியமாந்வித: || 207 ||

சித்ரம் ஹி கரணம் யத்ர வாத்³யேநைகேந வாத்³மதே |

வ்ரு³த்தாங்க³ஹாராநுக்ரு³தோ ஜ்ஞேய: ஸாசீக்ரு³தஸ்து ஸ: || 208 ||

க்ரு³த்வோபரிக³தம் வாத்³யம் பணவோ த்³ர்த்³ரோ⁵பி வா |

ப்ரயாதி முரஜம் யத்ர ஸமலேக:² ஸ கீ³ர்தித: || 209 ||

சித்ரம் ப³ஹுவித⁴ம் வாத்³யம் ம்ரு³த³ங்க³பணவாதி³பி:⁴ |

க்ரியதே யத்ர ஸம்ரப்³தை⁴ஸ்சித்ரலேக:² ஸ உச்யதே || 210 ||

ஸர்வமார்க்³க³தோ யஸ்து ஸர்வபாணிலயாஸ்ரய: |

விசித்ரஸ்ச விப⁴க்தஸ்ச தத்ஸமம் ஸமவாயிதம் || 211 ||

யஸ்து மத்⁴யலயோபேத: ஸம: ஸுவிஹிதாக்ஷர: |

க³திப்ரசாரே விஹித: ப்ரகாரோ த்³ரு³ட⁴ ஏவ ஸ: || 212 ||

ஏவமேதே ப்ரகாராஸ்து கர்த்வயா வாத்³யஸம்ஸ்ரயா: |

க³திப்ரசாரே கீ³தே வா ரஸபா⁴வாநவேக்ஷய ச || 213 ||

ப்ரகாரா ஜாதயஸ்சைவ ஸர்வமார்கே³ஷு ஸம்ஸ்தி²தா: |

யே வை க³திப்ரசாரேஷு ஸுத்³தா⁴ஸ்தே கேவலா மதா: || 214 ||

ப்ரயோக³மிதா³நீம் த³க்ஷயாம: |

தத்ரோபவிஷ்டே ப்ராங்முகே² ரங்கே³ குதப ஏவ விந்யாஸ: கர்த்வய: |

தத்ர பூர்வோக்தயோர்நேபத்²யக்³ரு³ஹத்³வாரயோர்மத்⁴யே குதப-விந்யாஸ: கார்ய: |

தத்ர ரங்கா³பி⁴முகோ² மௌரஜிகஸ்தஸ்ய பாணவிக-த்³ர்த்³ரிசுள வாமத: |

ஏஷ ப்ரத²மமவநத்³த⁴கேந தஸ்ய தத: குதபவிந்யாஸ உக்த: |

தத்ரோத்தராபி⁴முகோ² கா³யக: | கா³யகஸ்ய து வாமபார்ஸ்வே வைணிக: |

வைணிகஸ்ய த³க்ஷணேந வம்ஸவாத்³சுள |

கா³துரபி⁴முக²ம் கா³யிகா | இதி குதபவிந்யாஸ: || 215 ||

தத்ர |

ப்ரயோகே³ஷு ப்ரணேதவ்யோ வேஸஸ்தா²நவஸாநுக:³ |

யதா²ஸ்தா²நஸ்தி²தேஷ்வேஷு வாமகாதோத்³யகேஷு ச || 126 ||

ஏவமசலாகம்பிதாஸ்க²விதாஸந்நோபவிஷ்டேஷு மார்த்³ங்கி³கதா³ர்த்³ரிகபாணவிகேஷு
ஸிதி²லாஞ்சிதவத்⁴ரஸ்தநிதேஷு

யதா²க்³ராமராக³மார்ஜநாலிப்தேஷு ம்ரு³த்³ங்கே³ஷுருத்³வயநிபீ³நே தேஷு
நிக்³ரு³ஹீதார்த்²நிக்³ரு³ஹீதமுக்கத்ப்ரகாரக்ரு³தேஷு த்³ர்த்³ரவாத்³நவிந்யஸ்தைத்³வதாநாமா

|

ப்ரத²மமேவ தாவத்தரிஸாம கர்தவ்யம் || 217 ||

வாமே சாந்த்³ர மஸம் ஸாம தத்ப்ரீணயதி பந்நகா³ந் |

த³க்ஷிணே ஜாலஜம் ஸாம தத்³ரு³ஷீந் ப்ரீணயஸ்யத² || 218 ||

உத்³ச்யாமபி சாக்³நேயம் தத்³ப்³ரு³ஹத்³தை³வதாநி ச |

த்ரிஸாம கீர்திதம் ஸம்யக் த்ரிஸாமத்வாத்³பு³தை⁴ரத² || 219 ||

த்ரிப்ரகாரம் த்ரிசு³ணிதம் ததா² சைவாட்³டி³தாஸ்ரயம் |

த்ரிகலம் ஷட்கலம் சைவ த்ரிஸாம பரிகீர்திதம் || 220 ||

த்ரிஸாமாக்ஷரபிண்ட³ஸ்து கு³ருலக்⁴வக்ஷராந்வித: |

யகாரஸ்ச மகாரஸ்ச த்ரிகைஸ்த்ரிசு³ணிதம் ப⁴வேத் || 221 ||

ஸமுதா³யஸ்தத³பேக்ஷம் | த்ரிசா தி³ங்க்³லே ஜ²ண்டும் ப்ரத²மம் ஸாம |

த்ரிசா ஜ²ண்டும் தி³ங்க்³லே த்³விதீயம் | த்ரிசா ஜ²ண்டும் ஜ²ண்டும் த்ரு³தீயமிதி |

தத³ந்தே பூர்வரங்க்³விதா⁴நமநுப்ராப்ய ச²ந்த: ³ஸமேநாக்ஷரஸமேந வா

வாத்³யேந ப³ஹிர்க்³த-விதா⁴நமநுவர்திதவ்யம் |

ஆஸாரிதப்ரயோகே³ ச தத்த்வாநுக³தப்ராயம் வாத்³யம் விதா⁴தவ்யம் |

யத்ர த்ரிஸாம ஸ ப்ரத்யாஹாராய சாஸாவவதீர்ணகோ² தத்ர வாத்³யம் ப்ரவர்ததே |

தத்ராதௌ³ தாவத்³வாமோர்த்⁴வகப்ரஹாரயுதம் பஸ்சாதா³விங்க்³நவிமர்த்³நகரம்

கோ³புச்சா²ம் ச த்ரிஸாமா விசித்ரகரணயுதம் மார்த்³ங்கி³கஸர்வபா³ண்டி³கமபி

வாத்³யம் பஸ்சாத்³ப்ரவர்தநீயம் | பூர்வம் ஹி பா⁴ண்ட³வாத்³யேந ஸித்³தி⁴ருத்பாத்³நீயா

|

ஸ்த்ரீபா³லமூர்கா²வகீர்ணே ச ரங்கே³ குதூஹலஜநநஸமர்த்²வாத்³யமுபபந்நம் ப⁴வதி

|| 222 ||

அபி ச |

ஆசார்யா: ஸமமிச்ச²ந்தி பருச்சே²த³ம் து பண்டி³தா: |

ஸ்த்ரியோ மது⁴ரமிச்ச²ந்தி விக்ரு³ஷ்டமிதரே ஜநா: || 223 ||

தஸ்ய சாந்தே தாண்ட³வப்ரயோக³மதி⁴க்ரு³த்ய நர்தக்யா அவதரணகாலே
 லகு⁴வ்ரணஸஞ்சயமங்கிகே⁵ங்கு³லிப்ரசலநப்ராயம் வாத்த³யம் யோஜ்யம் ।
 கீ³தகஸந்நிபாதே ச லாஸ்யாமநுவாத³யம் ।
 தேந ந்ரு³த்தாங்க³ஹாராங்க³தம் கரணவாத³யம் ப்ரயோஜ்யம் ।
 ஆலிப்தமார்கே³ண ஜாதிகரணந்விதமுத்தா²பநே வாத்த³யம் ப்ரயோக்தவ்யம் ।
 தத: பரம் பரிவர்தநம் சாதூர்பா⁴கி³கம் ஸூத்³த⁴ஜாத்யா-ஸ்ரயம்
 சதூர்த²காரப்ரவேஸேஷு வாத்த³யமங்கு³லிப்ரசலநப்ராயமிதி ।
 நாந்த³ஸூஷ்காவக்ரு³ஷ்டாஸு கரணஸ்ரிதம் வாத்த³யம் யோஜ்யம் ।
 ரங்க³த்³வாரே ப்ரரோசநாயா ஜர்ஜரே த்ரிக³தே சார்யாம் சாட்³டி³தமார்கா³ஸ்ரிதம்
 ஸந்நிபாதக்³ரஹம் ப்ரயோக்தவ்யம் ।
 மஹாசார்யாம் விதஸ்திமாகா³ஸ்ரிதம் ப்ரதே³ஸிநீக்³ரஹம் ।
 ஏவம் தாவத்பூர்வரங்கே³ பா⁴ண்ட³வாத³யமுத்தம் । நாயகாநாம் து ஸ்வஸ்த²க³திப்ரசாரம்
 வக்ஷயாம்: । தத்ர க⁴ந்த³ரா த்³ராம்! த்³ராம்! ம்! இதி தே³வதாநாம் ।
 கே⁴ந்தாங்கேந்தாம் — க்ரு³ணகிடிப்ராயம் விப்ராணம் ।
 வ்யஞ்ஜகப்ராயம் மத்⁴யமாநாம் ॥ 224 ॥

ஏவம் ஸ்வஸ்தா²வஸ்தா²க³திப்ரசாரே விதீ⁴யதே வாத்த³யம் ।
 த்³விகலாஸ்ச ததை²ககலாஸ்சதுஷ்கலாஸ்சைவ பாத³விந்யாஸா: ॥ 225 ॥

தத்ர து ஸாம்யம் கார்யம் பா⁴ண்டே³ ச ஸமம் ச கா³நேந ।
 புநஸ்சாவஸ்தா²க்ரு³தம் வாத்த³யம் வக்ஷயாமி த்வரிதக³மநே ॥ 226 ॥

த⁴ந்த⁴ங்கே⁴கே⁴டம் இத்யேவம் வாத்த³யம் ப்ரயோக்தவ்யம் ।
 ரத²விஷமாதி³க³தமங்கு³லிப்ரசலநக்ரு³தம் விஹிதம் ॥ 227 ॥

தத்ரைவ பூர்வம் ஸம்யக்³லிகி²தம் க³திப்ரசாரே து ।
 புநரந்யாவஸ்தா²யாம் வாவிதா⁴நம் ப்ரவக்ஷயாமி ॥ 228 ॥

த்வரிதக³மநேஷு பா⁴வா யே பூர்வோக்தா க³திப்ரசாரேஷு ।
 த்⁴ரங்கே⁴ர்கே⁴ர்கே⁴ப்ராயம் தத்ர து வாத்த³யம் ப்ரயோக்தவ்யம் ॥ 229 ॥

நௌரத²விமாநநேபத்²யாநிலாகாஸஜே⁵ங்கு³லீசலநாத் ।
 கார்யம் ஹி தச்சதுஷ்கே⁵ப்யந்யோந்யஸமாஸ்ரிதம் வாத்த³யமிதி ॥ 230 ॥

து:கா²ர்தி³தவ்யாதி⁴தேஷ்டஜநவியோக³விப⁴வநாஸவத⁴ப³ந்த: ⁴ ।
 வ்ரதநியமோபவாஸாதி³யுக்தேஷ்வாலிப்தமாக³ப³ந்தோ⁴ விதா⁴தவ்ய: ॥ 231 ॥

த³த்யதா³நவயக்ஷராக்ஷஸபந்நகா³தீ³நாம் த⁴ந்த்³ரா த⁴ம்!த்³ரா த⁴ம்!குதாம் |
கே⁴கே⁴டாப்ராயம் க²ஞ்ஜவிகலபங்கு³வாமநாதீ³நாம் || 232 ||

டக⁴டாகே⁴ப்ராயம் சேடகுஸத்வாதீ³நாம் தோ²கடகு²க²ணேத்யாதி³கம் |
யதிபாஸுபதஸாக்யாதீ³நாம் த⁴ஹுத⁴ஹுகே⁴கே⁴ப்ராயம் || 233 ||

ஓஸ்தா²பக நிர்முண்ட³வர்ஷவராதீ³நாம்
கே⁴டாங்கே⁴டாம்பா⁴ண்டாண்ண்ணாப்ராயம்
வ்ரு³த்³த⁴ஸ்ரோத்ரியகஞ்சகிஸ்தூ²லாதீ³நாம்
க²Oந்த⁴ரோகோ⁴கோ²கோ² இதி ப்ராயம் |
க³ஜவாஜிக²ரோஷ்ட்ரரத²விமாநயாநேஷு வங்கிடிப்ராயம் || 234 ||

ஸர்வத்ரோத்தமமத்⁴யமாத⁴மேஷு புருஷேஷ்விஸ்த²ம்
ரஸபா⁴வாநபி⁴ஸமீக்ஷய வாத்³யம் ப்ரயோக்தவ்யம் |
ஏவம் தாவத்புருஷவாத்³யம் || 236 ||

ஸ்த்ரீணாம் புநரபி⁴வ்யாக்²யாஸ்யாம: |
தத்ரோத்தமஸ்த்ரீணாம் மத்⁴யாமாம் ச டோஸ்வத⁴தி⁴தோ³கே⁴ண்டமதி⁴கே இதி ப்ராயம்
|

அத² ராஜஸ்த்ரீணாம் த⁴ங்கி-ஹ்ணமதி²தி²தோ³ஹ்லககு²கு²ப்ராயம் |
த⁴ங்கிதிகி²க⁴டமடமடமதி²தே² இதி ப்³ராஹ்மணீநாம் |
அத² மத்⁴யமஸ்த்ரீணாம் வேஸ்யாஸிஸ்பகாரீணாம்
கிடிண்ணணம் த²ங்கதி²ங்க⁴டமதி²ஹுணகிடிபிராயம் |
டமதி²குண கேட³கு²கி²கி² ப்ராயம் கீ³தம் ஸ்த்ரீணாம் |
ஏவம் தாவதஸாமாந்யதோ⁵பி⁴ஹிதம் ஸ்த்ரீணாம் |
அவஸ்தா²ந்தரிதாநாம் து த ஏவ பௌருஷா வாத்³யவிஸேஷா ப⁴வந்தி |
ஸாமாந்யதோ⁵பி⁴நயே ப⁴யஸோக-க்ரௌஞ்சா²த³யோ ஹி பா⁴வா ஆஸாம்
ஸமுத்பத்³யந்தே |
ஆஸாமபி ரஸபா⁴வாபி⁴நயாபேக்ஷம் பா⁴ர்கா³ஸ்ரிதம் வாத்³ய ப⁴வதி || 236 ||

அபி ச

ஜாதிமார்க்³ப்ரசாரைஸ்து கரணைரக்ஷரைஸ்ததா² |
வாத³யேத்³யஸ்த்வஸங்கீர்ணம் ஸ ஸ்ரேஷ்டோ² வாத³கோ மத: || 237 ||

அதா²ந்தரவாத்³யாநி | அநுப³ந்தோ⁴ விப்ரஹாரிதம் ஸித்³தி⁴ர்க்³ரஹணம்
பரிச்சி²ந்நமிதி || 238 ||

தத்ராநுப³ந்த⁴ஸம்ஜ்ஞமந்தரவாத்³யம் யதா² தோ⁴ண்தோ⁴க்லகே⁴ இதி |
பாட்²யவிராமே விப்ரஹாரிதம் யதா² க⁴ந்த்³ரா க²ஹ்!கோ²ண இதி || 239 ||

ஸித்³தி⁴ரபி |

ஜஸ்வர்யே விஸ்மரு³தே ஸாந்தே வஸ்த்ராப⁴ரணஸம்யமே |

ஸித்³தி⁴ர்வாத்³யிதவ்யா து நாநாகரணஸம்ஸ்ரயா || 240 ||

ஸா ச ஸித்³தி⁴ர்யதா² ஸமார்³கரணஸ்ரயா கார்யா விசித்ரகரண பஞ்சகலா |

அவஸ்தா²ந்தரே புநரேவமேவ க்ரு³தா ப⁴வதி || 241 ||

அபி

ஸாத்⁴யவிராமே வாத்³யம் பரிஷத்ஸாத்⁴நக்ரு³தே விராமே ச |

வஸ்த்ராப⁴ரணநிபாதே ப்ரகூர்யாத்³ப⁴யஜ்ஜநே காலே || 242 ||

அத² பரிச்சி²ந்நம் ஸார்வபா⁴ண்டி³கம் |

த்⁴ருவாயோ க்³ரஹோபஸமநே க³ம்பீ⁴ரத்⁴ரப்ரஹாரமுத்³க⁴தம் யதா²ரஸம் ச ஷட்கலம் |

தத்ரோத்தமானாம் விதஸ்த-மார்³கா³ஸரிதம் த்³ரம் த்³ரம் க்லேகே⁴கே இதி || 243 ||

அதோ²த்தமஸ்த்ரீணமட்³டி³தாவாத்³யாஸ்ரயணம் | கோ² கோ² கா² இதி |

அத⁴மாநாம் க²ஞ்ஜநர்குடகஸ்த²ம் | யதா² டேங்ககா²கிடி³கிடிநா இதி || 244 ||

அத²ப்ராஸாதி³கீப்ரா³வேஸிக்யாக்ஷேபிக்யவக்ரு³ஷ்டாஸு |

தத்ர ப்ராஸாதி³கீப்ரா³வேஸிக்யோ: ஸமபாணௌ விப⁴க்தகரணம் வாத்³யம் |

த்³ருதாயாமுபரிபாணிர்விசித்ரகரணம் ஸ்தி²தாவக்ரு³ஷ்டாயாமர்த்²ஸந்நிபாதக்ரு³தமிதி |

யதா² தோ⁴ண்ணேதோ⁴தோ⁴ இதி || 245 ||

ஏவமேதத்ப்ரயோக்தவ்யம் வாத்³யம் க³திபரிக்ரமே |

ப்ராஸாதி³க்யாம் த்⁴ருவாயாம் ச த்வந்தராயாம் ததை²வ ச || 246 ||

அபா⁴ண்ட³மேகம் கீ³தம் து பரிவர்தம் ப்ரயோஜயேத் |

ஸந்நிபாதாவஸாநேஷு பா⁴ண்ட³வாத்³யக்³ரஹோ ப⁴வேத் || 247 ||

அத² த்³ருதவிலம்பி³தாயாம் யதா² | தலகோ² தலகோ² தலகோ² இதி |

அதா²ட்³டி³தாயாம் யதா² | தோ⁴ணகோ²கோ²ணகே—குக்ரு²ணணண கோ²தே³ம் க்லக²ஹே இதி || 248 ||

அதோ²த்³தா⁴த்யம் |

ஸம்ப்⁴ரமாவேக³ஹர்ஷார்தே² விஸ்மயோத்ஸாஹஜ்ஞோகஜே ।

க்³ரஹே கா³நஸ்ய யத்³வாத்³யமுத்³கா⁴த்யம் ஸம்ப்ரகீர்திதம் ॥ 249 ॥

மோக்ஷமிதா³நீம் வக்ஷயாம: । தத்³யதா² ।

கே²ந்நாந்திகிடி²த³த்தகித்தகிகிதோ³த்தகோ³கோ³க³கே³தோ³கே⁴டாகே⁴கோ⁴ராதோ³
இதி । யதா²ட்³டி³தாயாம் ।

க⁴டமதி²க⁴ங்க⁴ங்கோ²கோ²ணகோ²கோ²ணகோ²கோ²சேணம் ட³க்கணிஷ்கஷணுட்³ட்³ப்ப
இதி ।

அத² நர்குடக²ஞ்ஜயோ: । யோத⁴ந்த³ரா த⁴ம்!த்³ரா தம்!கிதாங்கு³டுகு³டு கே⁴ இதி ।
அவஸ்தி²தாயாம் ।

க⁴ங்க⁴ங்கே⁴டம்மடகே⁴கே⁴த்தி²மடாங்கடத்தி²மடத்தி²கடகிடி²இதி ।

அதா²வக்ரு²ஷ்டாயாம் । க⁴டமடத்தி²ரதி²கு³டுகே⁴ட இதி ॥ 250 ॥

ஏவமேதே க்³ரஹா மோக்ஷா த்⁴ருவாணம் க³தி³தா மயா ।

நிஷ்க்ராமே ச ப்ரவேஸே ச த்வாக்ஷேபிக்யந்தராஸு ச ॥ 251 ॥

த்வம் தாலகலாஜ்ஞாநே மார்த்³ங்கி³கேந ப்ரயதிதவ்யம் । ப⁴வதி சாத்ர ।

அதாலஜ்ஞமகாலஜ்ஞமஸாஸ்த்ரஜ்ஞம் ச வாத்³கம் ।

சர்மகா⁴தகமித்யேவம் ப்ரவத்³ந்தி மநீஷ்ண: ॥ 252 ॥

அநேநைவவிதா⁴நேந கார்யம் வாத்³யம் ப்ரயத்தநத:

அக⁴மாநாம் நர்குடக²ஞ்ஜஷேதா³த் ப்ரயுக்தம் ச வர்ணந்தரிகா ।

அத:பரம் ப்ரவக்ஷயாமி த்வாதோத்³யாநாம் து லக்ஷணம் ॥ 253 ॥

த்ரிதா⁴ க்ரு²திர்ம்ரு²த்³ங்கா³நாம் ஹாரீதகயவாஸ்ரயா ।

ததா² கோ³புச்ச²ருபா ச ப⁴வந்த்யேஷாம் ச ரூபத: ॥ 254 ॥

ஹாரீதகா க்ரு²திஸ்த்வங்கோ யவமத்⁴யஸ்ததோ²ர்த்⁴வக: ³ ।

ஆலிங்க³ஸ்சைவ கோ³புச்ச: ² ஆக்ரு²த்யா ஸம்ப்ரகீர்தித: ॥ 255 ॥

தாலத்ரயம் ததா²ர்த⁴ம் ச ம்ரு²த்³ங்கோ³ஸங்கிக இஷ்யதே ।

முக²ம் தஸ்ய ச கர்தவ்யம் த்³வாத்³ஸாங்கு³லயோஜிதம் ॥ 256 ॥

ஊர்த்⁴வகோ⁵பி ததா² கார்யஸ்சதுஸ்தாலப்ரமாணத: ।

அங்கு³லாநி முக²ம் தஸ்ய கர்தவ்யம் து சதுர்த்³ஸ ॥ 257 ॥

ஆலிங்க³ஸ்சைவ கர்தவ்யஸ்தாலத்ரயமதா²பி ச ।

முக²ம் தஸ்யாங்கு³லாநி ஸ்யுரஷ்டாதே³வ ஸமாஸத: ॥ 258 ॥

தை³ர்க்⁴யேண பணவஸ்சைவ கர்தவ்ய: ஷோட³ஸாங்கு³ல: |
க்ரு³ஸமத்⁴யாங்கு³லாந்யஷ்டௌ பஞ்சாங்கு³லமுக²ஸ்ததா² || 259 ||

ஓஷ்டா²வஸ்ய து கர்தவ்யௌ தஜ்ஜ்ஞௌரத்⁴யர்த⁴மங்கு³லம் |
மத்⁴யம் ச ஸுஹிரம் தஸ்ய சத்வார்யேவாங்கு³லாநி ச || 260 ||

த³ர்த்³ரஸ்ச க⁴டாகாரோ நவாங்கு³லமுக²ஸ்ததா² |
விதா⁴நம் சாஸ்ய கர்தவ்யம் க⁴டஸ்ய ஸத்³ரு³ஸம் பு³தை: || 261 ||

த்³வாத³ஸாங்கு³லவிஸ்தீர்ணம் பீநோஷ்ட²ஸ்ய ஸமாஸத: |
அத: பரம் ப்ரவக்ஷ்யாமி சர்மலக்ஷணமுத்தமம் || 262 ||

ந ஜ்வரோபஹதம் சர்ம ந ச காகமுகா²ஹதம் |
நாபி தோ³ஷஹதம் க்லிந்நம் ந ச கூ⁴மாக்³நிதூ³ஷிதம் || 263 ||

ஏபி⁴ர்தோ³ஷைர்விநிர்முக்தம் சர்ம நிர்வர்த்யதே க³வாம் |
ஸுத்³த⁴பல்லவஸங்காஸம் ஹிமகுந்தே³ந்து³பாண்டு³ரம் || 264 ||

அத்யாமிஷவிஹீநம் து க்லிநம் வா சர்ம கர்மணி |
விதி³த்வைவ ஸுவர்ணாநி சர்மான்யாஹ்ரு³த்ய பு³த்³தி⁴மாந் || 265 ||

ஸீதோத³கே நிஸாமேகாம் ஸ்தா²பயித்வா ஸமுத்³த⁴ரத் |
வத்⁴ரை: ஸுலலிதைர்தா³த்ரைர்கோ³மயைரக்தமாஜிதை: || 266 ||

சந்த்³ர கைஸ்தநுபி: || 4 பஸ்சாத் ம்ரு³த்³ங்கா³ந் யோஜயேத்³ பு³த்: || 4 |
புஷ்பாவஸ்தரத் தத: குர்யாத் த்ரிவர்தி சந்த்³ர காஸ்யாம் || 267 ||

கக்ஷயாக்²யம் வை பரிகரம் க்³ரீவாக்²யம் ஸ்வாஸ்திகம் ததா² |
த்ரிஸதம் ச ப்ரகுர்வீத புஷ்கரே ஹ்யாக்ஷிகாநி து || 268 ||

த³ஸ தத்ர ஹி வத்⁴ராஸ்து ப்ரக்ஷேப்பயா வர்திஸம்ஸ்யா: |
த்³வே ஹித்வா த்வாக்ஷிகே வத்⁴ர த்ரு³தீயே ஸம்ப்ரவேஸயேத் || 269 ||

ஸர்வேஷவேவம் ப்ரயோகோ³ஸ்யமாக்ஷிகேஷு விதீ⁴யதே |
தந்த்ரீபி: || 4 பணவம் நஹ்யேத் ஸத்³ரு³டா⁴பி: || 4 ஸமந்தத: || 270 ||

வாதபுஷ்கரிகாம் சைவ யோஜயேத்தநுயர்மணா |
ஏவம் ம்ரு³த்³ங்க³பணவா: கர்தவ்யா த்³ர்த்³ராஸ்ததா² || 271 ||

நவே ம்ரு³த்³ங்கே³ தா³தவ்யம் ரோஹணம் ஸததம் பு³தை: || 4 |
க³வ்யம் க்⁴ரு³தம் ச தைலம் ச திலபிஷ்டம் ததை²வ ச || 272 ||

ததா² ஹ்யேதேந விதி⁴நா த்வாங்கி³காலிங்க³கோர்த்⁴வகாந் ।
தே³வதாப்யர்சநம் க்ரு²த்வா தத: ஸ்தா²ப்யா மஹீதலே ॥ 273 ॥

சித்ராயாமத²வா ஹஸ்தே ஸாக்ஸபக்ஷே ஸாபே⁴ஹநி ।
உபாத்⁴யாய: ஸாசிர்வித்³வாந் குலீநோ ரோக³வர்ஜித: ॥ 274 ॥

மதிமாந் கீ³திதத்த்வஜ்ஞோ மது⁴ரோ⁵விகலே⁵நந்த்³ரி ய: ।
ஸோபவாஸோ⁵ஸ்பகேஸஸ்ச ஸாக்வாஸா த்³ரு²ட்⁴வ்ரத: ॥ 275 ॥

மண்ட³லத்ரயமாலிப்ய கோ³மயேந ஸுக³ந்தி⁴நா ।
ப்³ரஹ்மாணம் ஸங்கரம் விஷ்ணும் த்ரிஷு தேஷு ப்ரகல்பயேத் ॥ 276 ॥

ஆவிங்க³ம் ஸ்தா²பயேத்பூர்வம் க்ரு²தே ப்³ராஹ்மே⁵த²மண்ட³லே ।
ஊர்த்⁴வகம் து த்³விதீயே⁵ஸ்மிந் ருத்³ர நாம்நி நிதா⁴பயேத் ॥ 277 ॥

திர்யகு³த்ஸங்கி³கம் ஸம்யக்³வைஷ்ணவே மண்ட³லே க்ஷிபேத் ।
ப³லிபுஷ்போபஹாரைஸ்து பூஜயேத்புஷ்கரத்ரயம் ॥ 277 ॥

பாயஸம் க்⁴ரு²தமக்⁴வக்தம் சந்த்³நம் குஸுமாநி ச ।
ஸாக்லாநி சைவ வாஸாம்ஸி த்³த்வா விங்கே³ஸ்வயம்பு⁴வ: ॥ 279 ॥

த்ர்! யம்ப³காய ப்ரதா³தவ்ய: ஸக³னோயோர்த்⁴வகே ப்³லி: ।
ஸ்வஸ்திகைர்லாஜிகாபுஷ்பருபிண்டா³ஷ்டகை: ஸஹ ॥ 280 ॥

உந்மத்தகரவீராரகபுஷ்பைரந்யைஸ்ச பூ⁴ஷித: ।
ப்³லி: கார்ய: ப்ரயத்நேந ரக்தகௌது³ம்ப்³ரை: ஸஹ ॥ 281 ॥

வைஷ்ணவே மண்ட³லே ஸ்தா²ப்ய: ஸர்வபீ³ஜக³தோ⁵ங்கிக: ।
ஸ்ரக்³வஸ்த்ராலேபநை: ப்ரீதைஸ்சருபி⁴ஸ்ச ஸபாயஸை: ॥ 282 ॥

வாசயித்வா த்³விஜை: ஸ்வஸ்திம் ரத்வா பூர்வம் ச த்³க்ஷிணம் ।
பூஜயித்வாதி³கந்த்⁴ர்வாந் பஸ்சாத்³வாத்³யம் ஸமாசரேத் ॥ 283 ॥

தை³வதாநி ச வக்ஷயாமி யேஷாம் தே ச ப⁴வந்தி ஹி ।
வஜ்ரேக்ஷண: ஸங்குகர்ணே க்³ரஹஸ்சாபி ததா² மஹாந் ॥ 284 ॥

ஏதாஸ்து தே³வதா விப்ரா: புஷ்கரேஷு ப்ரகீர்திதா: ।
ம்ரு²ண்மயத்வாந் ம்ரு²த்³ங்கா³ஸ்து பா⁴ண்ட³ம் ப்⁴ரமயதீதி ச ॥ 285 ॥

முரஜாஸ்தூர்த்⁴வகரணாத்³தோத்³யம் தோத்³நாத்³பி

பா⁴ண்ட³ஸ்யாதெள³ ப்ரணீதோ⁵த்ர பணவஸ்ச விதீ⁴யதே ।

த³வாரம் ஸப்த³ம் தா³ரயதி தஸ்மாத்த³புவதி த³ர்த³ர: ॥ 286 ॥

ஸ்ரு³ஷ்ட்வா ம்ரு³தங்கா³ம் பணவம் த³ர்த³ரம் ச மஹாமுநி: ।

மேகை⁴ஸ்ச ஸ்வரஸம்யோக³ம் ம்ரு³தங்கா³நாமதா²ஸ்ரு³ஜத் ॥ 287 ॥

வித³யுஜ்ஜிஹ்வோ ப⁴வேத்³வாமே மேக:⁴ ஸ து மஹாஸ்வந: ।

ஜராவதோ மஹாமேக⁴ஸ்ததா² சைவோர்த்⁴வகே ப⁴வேத் ॥ 288 ॥

ஆலிங்க³கே தடி³த்³மாம்ஸ்ச நாம்நா சைவ ப³லாஹக: ।

த³க்ஷிணே புஷ்கரோ மேக:⁴ புஷ்கரோ வாமயோஜித: ॥ 289 ॥

ம்ரு³தங்க³ஸ்சைவ நாம்நா து ஊர்த்⁴வகே நந்த³யத²தோ²ச்யதே ।

அங்கிக: ஸித்³தி⁴ரித்யேவமாலிங்க³ஸ்சைவ பிங்க³ல: ॥ 290 ॥

பூ⁴தப்ரியோ ப³லிஸ்தேப்⁴யோ தா³தவ்ய: ஸித்³தி⁴மிச்ச²தா ।

அபூஜயித்வா ஹ்யேதாந் வை நைவ ப்ரேக்ஷாம் ப்ரயோஜயேத் ॥ 291 ॥

கரீஷஸ்ய து ஸங்கா⁴தே ம்ரு³தங்க³ம் ஸ்தா²பயேத்³ பு³த:⁴ ।

ஸுஸப்⁴யா தாநசலிதாஸ்ததா² ச பதிதா புந: ॥ 292 ॥

ஆதோத்³யபணவைஸ்சைவ நர்தகோபநதாஸ்ததா² ।

ஸாந்திகர்ம ப்ரயுஞ்ஜீத விதி⁴த்³ரு³ஷ்டேந கர்மண ॥ 293 ॥

சத்வார: பணவா: கார்யா: த³ஸருபவிதௌ⁴ புந: ।

ஆதோத்³யாந்யபி தாந்யேவ நாநாவஸ்தா²ஸு வாத³யேத் ॥ 294 ॥

நாடகே ஸப்ரகரணே பா⁴ணகே ப்ரஹஸநே ததா²

ம்ரு³தங்க³ம் பணவம் சைவ த³ர்த³ரம் சைவ வாத³யேத் ।

ஏவமேதத்³பு³தை⁴ர்ஜ்ஞேயம் ம்ரு³தங்கா³நாம் து லக்ஷணம் ॥ 295 ॥

க³திவாத்³யதாலபாட்²யக்³ரஹமோக்ஷவிஸாரதோ³த² லகு⁴ஹஸ்த: ।

சி²த்³ரா ச்²த³விதி⁴ர்ஜ்ஞ: ஸித்³த⁴ஸ்தா²நே த்⁴ருவாகுஸல: ॥ 296 ॥

கலரிபி⁴தமது⁴ரஹஸ்த: ஸுநிவிஷ்டோ ரக்தமார்ஜநோ ப³லவாந் ।

அவஹிதஸரீரபு³த்³தி⁴ர்ம்ரு³தங்க³வாதீ³ கு³ணரேதை: ॥ 297 ॥

ஆலேபநப்ரமாணஞ்ஞஸ்சதுர்மார்க³க்ரு³த்ஸ்ரம: ।

ப்ரதிக்³ராஹீ ச ஸித்³தீ⁴நாமங்க³தோ³ஷவிவர்ஜித: ॥ 298 ॥

ஸ்வப்⁴யஸ்தகரண: ஸாமே கீ³தஜ்ஞோ கு³ணிதக்³ரஹ: ।

ஸுஸங்கீதப்ரயோக³ஜ்ஞோ ம்ரு³தங்கீ³ து ப⁴வேத்³கு³ணை: || 299 ||

ப⁴ராந்தோர்த⁴வஹஸ்த: காலஜ்ஞஸ்சி²த³ரா வரணபண்டி³த: |
அப்யஸ்தகரணஸ்சைவ ப⁴வேத்பாணவிகோ கு³ணை: || 300 ||

நிஸ்சலோ நிபுண: ஸீக்⁴ரோ லகு⁴ஹஸ்தீ விதா⁴நவித் |
வாத³நாந்தரவாதீ³ ச த³ர்த³ரீ து ப்ரஸஸ்யதே || 301 ||

ஏதத்ஸர்வம் நாட்டியயோக³ம் ஸமீக்ஷய
ப்ரோக்தம் வாத³யம் ஸர்வலோகாநுபா⁴வாத் |
நோக்தம் யச்சேதா³க³மாத்³வஸ்துபு³த⁴யா |
ஸத்³பி:⁴ கார்யம் மார்க³ஜாதீ: ஸமீக்ஷய || 302 ||

ஸ்பு²டப்ரஹாரம் விஸத்³ம் விப⁴க்தம்
ரக்தம் விக்ரு³ஷ்டம் கரலேபநம் ச |
த்ரிமாந்ஜநாபூரிதராக³க³ம்யம் |
ம்ரு³தங்க³வாத³யம் கு³ணதோ வத³ந்தி || 303 ||

வாத³யே து யத்ந: ப்ரத²மம் து கார்ய:
ஸய்யா ஹி நாட்டியஸ்ய வத³ந்தி வாத³யம் |
வாத³யே ச கீ³தே ச ஹி ஸு ப்ரயுக்தே |
நாட்டியப்ரயோகே³ ந விபத்திமேதி || 304 ||

இதி ப⁴ரதீயே நாட்டியஸாஸ்த்ரே புஷ்கரவாத³யோ நாமாத⁴யாயஸ்சதுஸ்த்ரிம்ஸ:

Natya Shastra Chapter 34

pdf was typeset on June 1, 2025

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

